

A nagybányai Református Egyházmegye

**1941. augusztus hó 11-én tartott
egyházmegyei tanácsülésének,**

1941. november hó 10-iki

k ö z g y ű l é s é n e k

é s

birósági ülésének

Jegyzőkönyve.

Egyszázhetedik darab.

Az egyházmegye hivatalos kiadványa. 1942.

Kálvin-könyvnyomda Szatmárnémeti, Kölcsey-u. 2.

**A nagybányai
Református Egyházmegye
1941 augusztus hó 11-én tartott
egyházmegyei tanácsülésének,
1941 november hó 10-iki
közgyűlésének
és
bírószági ülésének
Jegyzőkönyve.**

Egyszázhetedik darab.

Az egyházmegye hivatalos kiadványa. 1942.

Kálvin-könyvnyomda Szatmárnémeti, Kölcsey u. 2.

**A nagybányai református egyházmegyei tanács
1941. augusztus hó 11-én Szatmárnémetiben tartott
gyűlésének jegyzőkönyve.**

Jelenvoltak, mint alkotó tagok: Boros Jenő esperes és Dr. Böszörményi Emil e. m. gondnok elnöklete alatt: Gy. Kovács József, Gyöngyössy Bálint, Sárközi Lajos, Széll György lelkészi, Dr. Helmeczy József, Kanizsai Jenő, Tereh Géza világi tanácsosok.

Gulya Géza lelkészi és Dr. Mártha József világi főjegyzők. Dr. Harcsár Géza e. m. ügyész. Kürthy Károly belmissziói előadó.

1. sz. A 100. dicséret 1. versének és esperes úrnak a tanács munkájára a jó Isten áldását kérő imája után gondnok úr köszöntötte a jelenlevőket és a tanácsulást megnyitotta.

2. sz. Egyházmegyei tanács a jelenlevőket alkotótagokul elismeri és Boros Zoltán távolmaradását tudomásul veszi.

3. sz. Az alkotótagok között szétosztott tárgysorozatot egyházmegyei tanács a tárgyalás sorrendjéül megállapítja.

4. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésére egyházmegyei tanács augusztus 15-ének d. e. fél 11 óráját tűzi ki. Hitelesítés helye az esperesi hivatal. Hitelesítőkül: elnökség és lelkészi, világi főjegyzők, Sárközi Lajos és Dr. Harcsár Géza jelöltetnek ki.

5. sz. Az egyházmegye szavazatbontó bizottsága az 1941. május 15-én a lelkészi aljegyzői állás betöltésére beadott szavazatok számbavétele tárgyában tartott gyűlésről felvett jegyzőkönyve alapján jelenti, hogy 40 egyházközségből beérkezett 51 érvényes szavazat, amelyből Dr. Kiss Bertalan szatmári lelkészre 34 s Tóth Jenő lázári lelkészre 17 szavazat esett, s így Dr. Kiss Bertalan nyerte el a szavazatok általános többségét.

Nem küldtek szavazatot: Hirip, Kisbábony, Nagy-
bocskó, Nagytarna, Patóháza, Pettyén, Szamosdara, Szi-
nérváralja egyházközségek.

Egyházmegyei Tanács a választás eredmé-
nyét tudomásul veszi s Dr. Kiss Bertalan szat-
mári lelkészt megválasztott egyházmegyei al-
jegyzőnek jelenti ki. Elrendeli a hivatali eskü
kivételét és a beadott szavazatokat megsemmi-
síti.

A szavazatot nem küldött egyházak lelké-
szeit felhívja, hogy 30 napon belül igazolják
mulasztásukat.

Ezután Dr. Kiss Bertalan aljegyző a hivatali esküt
lelte s esperes úr üdvözlő szavai után megköszönte az
egyházmegye bizalmát, amely megválasztásában meg-
nyilvánult s minden munkáját az anyaszentegháznak s
egyházmegyének ajánlja fel.

6. sz. Az egyházmegye szavazatbontó bizottsága je-
lenti 1941. május 14-én felvett jegyzőkönyve alapján,
hogy az egyházmegyei tanítóképviselőségre 31 egyház-
községből 70 érvényes szavazat érkezett be s ebből Tóth
Kálmán szamoskrassói tanító 36, Puy Géza avasúvárosi
tanító 30, Szőke József ombodi tanító 2, Beregi István
szatmári és Veres Ferenc nagybányai tanítók 1—1 sza-
vazatot nyertek. Amennyiben minden egyháznak 2—2
képviselőre kellett szavazni s az összes egyházak szava-
zatainak száma 59, így Tóth Kálmán és Puy Géza el-
nyerték a szavazatok általános többségét.

Nem küldtek szavazatot: Amac, Halmi, Hirip, Kis-
bábony, Mikola, Misztótfalu, Nagy-
bocskó, Nagykolcs,
Patóháza, Pettyén, Szamosdara, Szatmár, Szatmárhegy,
Szinérváralja egyházközségek.

Egyházmegyei tanács a választás eredmé-
nyét tudomásul veszi, Tóth Kálmán szamos-
krassói és Puy Géza avasúvárosi tanítót meg-
választott e. m.-i tanító-képviselőnek jelenti ki.
A szavazatok megsemmisítését elrendeli.

A szavazatot nem küldött egyházak lelké-
szeit felhívja, hogy 30 napon belül igazolják
mulasztásukat.

7. sz. Az egyházmegyei tanács az amaci egyház presbitériumának 1940. június hó 23-án hozott 15. számú azt a határozatát, mellyel az egyházmegye esperesének 655/1939. és 893/1939. számú határozatai végrehajtását megtagadta a Gulya-féle teleknek a lelkész birtokába való átadásáról, bár erre az egyház egyházmegyei közigazgatási bírósági ítélettel van kötelezve, hallani sem akar, annak a végrehajtását is megtagadta,

megváltoztatja a hozott határozatot, végrehajtására utasítja az ombodi egyház presbitériumát, mint az időközben feloszlott amaci presbitérium helyett az egyház vezetésével megbízott presbitériumot. Így kellett határozni, mert a hozott határozat törvénybe ütközik s a felsőbb egyházi hatóságok határozatainak érvény szerzendő.

8. szám. Az ombodi hitelszövetkezet s az ombodi gazdakör Népházat épített az ombodi egyház által erre a célra használatul átengedett 217 öl kiterjedésű a bemutatott térképen 279—3. hrszámmal jelölt ingatlanon. A m. kir. földművelésügyi Miniszter ur 2000 Pengő államsegélyt adott erre a célra, hogy a Népház még befejezetlen munkálatait befejezzék. Megszabta a miniszter ur az államsegély feltételeit, ezek között teljesítendő feltétel az, hogy a 2000 Pengő összeg erejéig a biztosítéki jelzálogjog a megjelölt ingatlanra a Magyar Államkincstár javára kebeleztessek be s feljegyeztessék az, hogy a leköötött ingatlan a m. kir. földművelésügyi miniszter engedélye nélkül el nem idegeníthető, meg nem terhelhető, rendeltetésétől el nem vonja, ha mégis ez bekövetkeznék, a 2000 pengő az államkincstár javára azonnal visszafizetendő. Az ombodi egyház presbitériuma 1941. március 23-án hozott határozatában kimondta, hogy a földművelésügyi m. kir. miniszter úr kívánalmait teljesíti, engedélyt ad arra, hogy a fentebbi ingatlan, mint az ombodi egyház elidegeníthetetlen tulajdona, külön betétbe helyeztessek el, arra kebeleztessek be a zálogjog 2000 pengő biztosítéki összeg erejéig, ennek az alakilag szabályosan hozott határozatnak a jóváhagyását kéri.

Egyházmegyei tanács az ombodi egyház presbitériuma idézett keletű és számú határo-

zatát helybenhagyja, engedélyt ad arra, hogy az ombodi egyház 279/3. hrszámú ingatlan 217 ől terjedelemben egy új betétbe jegyeztessék le, ott, mint az ombodi ref. egyház tulajdona, vétessék fel s arra a zálogjog 2000 pengő biztosítéki összeg erejéig a magyar államkincstár javára bekebeleztessek s feljegyeztessék az a körülmény, hogy az ingatlan a m. kir. földművelésügyi miniszteri engedély nélkül el nem idegeníthető, meg nem terhelhető, az csak az ombodi Népház céljaira használható, rendeltetésétől el nem vonható. Úgy azonban, hogy ha a Népház bármi okból, bármikor megszűnnék, az ingatlan korlátlan birtoka az ombodi egyházat fogja illetni. A jóváhagyási záradékot a bemutatott térrajzra reávezetni rendeli akkor, amikor az ombodi egyház presbitériuma bemutatja a bekebelezéshez szükséges s a fenti kikötéseket tartalmazó okíratot s felhatalmazza az elnökséget, hogy a bemutatandó okíratot jóváhagyási záradékkal lássa el akkor, ha az a földművelési miniszter úr feltételeinek s e határozatunknak megfelelő tartalommal lesz kiállítva. A hozott határozatot a bemutatandó okírat s az összes íratok kapcsán a Ft. Egyházkerületi közgyűlés elé terjeszteni határozza.

9. sz. Kupán Gyula és társai szárazberek egyháztagoknak a szárazberek presbitérium 1940. május 28-án 34. sz. alatt hozott határozata elleni fellebezését

egyházmegyei tanács elutasítja, mert a templom Isten háza, ahol senkinek sincsen ki-sajátított helye s a templompadok a hosszabb ideig való használat után sem mennek használójuk tulajdonába. Továbbá, mert a templomi rendre való felügyelet a presbitérium joga és kötelessége s így a presbitériumnak jogában áll ott jelölni ki helyet az iskolás gyermekeknek, ahol a templomi rend és jóbékesség úgy kívánja.

10. sz. Váradi Lajos és Balla Károly vámfalui egyháztagoknak a vámfalui presbitérium 1941. március 28-án

7. sz. és az azt megerősítő 1941. június 21-én 4. sz. határozata elleni felelőszó

egyházmegyei tanács elutasítja, mert ez ügyben közvetlenül nem érdekeltek. De feloldja a vámfalui presbitérium 1935. január 25-én 12. sz., 1935. február 3-án 43. sz., 1941. március 28-án 7. sz. és 1941. június 22-én 4. sz. határozatait, mert a Biblia és hitvallásunk szellemével ellenkezik és egyházi törvényeinkbe ütközik a templomi ülőhelyek pénzért való eladása.

11. sz. A nagybányai egyház negyedik tanítói állást szervezett, mert 3 tanerős iskolájába már 205 tanuló iratkozott be s még 50 tanuló beiratkozása várható. A nagybányai presbitérium 1941. március 16-án 20. szám alatti határozatában megállapított díjlevelét e tanítói állásnak, amely törvényes lakbért és évi 140 pengő törzsfizetést tüntet fel javadalomnak, a fizetést kiegészítő állami segély mellett betérjeszti megerősítés végett.

Egyházmegyei tanács a szabályszerűen hozott és a törvényes követelményeknek megfelelő érteket képviselő díjlevelet megerősíti, záradékolja és további megerősítés végett felterjeszti a Főtest. és Mélt. Egyházkerületi Közgyűléshez.

12. sz. Az atyai egyház presbitériuma 1940. év június hó 17 napján tartott ülésében 37. szám alatt hozott határozatában új adókulcsot állapított meg s határozatát jóváhagyás végett betérjeszti.

Figyelemmel arra, hogy a hozott határozat nem állapít meg osztályokat, figyelemmel arra, hogy első rendelkezése szerint minden adófizető egyháztag személyi adó fizetésére van kötelezve s a személyi adó kgrm. bűzában és 30 leiben van megállapítva, az utolsó előtti rendelkezés szerint pedig a birtoktalan cselédek 50 leit kötelesek fizetni, a két rendelkezés között tehát ellentét mutatkozik s nem állapítható meg, hogy minden adófizető kitétel alatt állami vagy egyházi adófizetőt kell érteni, figyelemmel arra, hogy a 40. kat. holdon felüli ingatlan tulajdonosai kétféle adókulcs szerint volnának megadóztatandók, 40 holdig holdankint 3.5

kgrm., azon felüli ingatlanaik után holdankint 1 kgrm. búzával, ami az adókulcs végrehajtását és alkalmazását nehézkessé teszi,

egyházmegyei tanács az atyai presbitérium idézett keletű és számú határozatát feloldja s a presbitériumot arra utasítja, hogy új szabályszerű határozatban igyekezzék a hibákat és ellentéteket megszüntetni, az egyes osztályokat folyó sorszámmal ellátni, az értékeket pengő és fillér valutában kifejezni, kezdje a vagyon-talanok adóztatásával az adókulcs megállapítását s inkább azt határozza meg, hogy mennyi ingatlan az a maximális vagyon, amelyen felül még az adó nem emelkedik, minthogy egy adózót kétféle számítással megállapítandó adóval sujtson. Újabban hozandó határozatát jóváhagyás végett mutassa be.

13. szám. A mikolai egyház presbitériuma 1941 június hó 1-ső napján hozott 52. számú s július 6. napján hozott 62. számú határozataiban új adókulcsot állapított meg s határozatait megerősítés végett bemutatja.

Tekintettel arra, hogy a mikolai presbitérium 52—1941. számú határozata alakilag hiányos s a presbitérium 62—1941. számú határozatában ezt a hiányt pótolta, de ebbe a határozatba az új adókulcs befoglalva nincs, csak az előbbi alakilag szabálytalan határozatra történik hivatkozás, ami jövőben zavarokat szülhet, mert nincs olyan alakilag szabályos presbitéri határozat, amely az adókulcsot is magában foglalná,

figyelemmel arra, hogy az osztályok egymást követő sorrendben nincsenek meghatározva, mert van I. 1, 2, 3, 4. osztály s a 4-ik osztálynak ismét van a—f-ig terjedő alosztálya, van II. osztály s ennek is van a—f-ig terjedő alosztálya, ami az adókulcs alkalmazását nehézkessé teheti s zavarokra adhat a jövőben okot,

figyelemmel arra, hogy az adókulcs nem a jövedelmet kívánja a I-be foglalt osztályoknál az adózás alapjául venni, hanem a vagyont,

míg a II. osztályoknál a jövedelmet fogadja el az adó alapjául, minek következtében az egyes osztályok között aránytalanság mutatkozik, mert p. o. amíg egy 50 holdas kisgazda 540 kgrm búzát köteles fizetni, addig egy állandó fizetéssel alkalmazott tisztviselő, akinek tehát a jövedelme biztos s csak 75 pengő egyházi adót köteles fizetni,

egyházmegyei tanács a mikolai presbitérium idézett határozatait feloldja s a presbitériumot arra utasítja, hogy

1. hozzon új, alakilag szabályos határozatot s abba foglalja be az egész adókulcsot,

2. az adókulcsot egymást követő sorszámu osztályokból alakítsa,

3. lehetőleg a jövedelmet vegye az adó alapjául s az egyenlő várható jövedelmet akár ingatlanból, akár fizetésből áll elő, egy osztályba sorozza s küszöbölje ki az aránytalanságot s határozatát és az új adókulcsot mutassa be.

Figyelmezteti egyben a presbitériumot, hogy jövőben határozatait legalább is fél ivnyi terjedelmű papírra írja, mert a nyolcadiv nagyságu papiros kezelése nehézkes s ilyen papírokra írt határozatok bemutatása a felsőbb hatósággal szemben tisztéletlenségre enged következtetni.

14. szám. A szatmári presbitérium 50—1941. sz. határozatát, amely új adókulcsot állapít meg

egyházmegyei tanács jóváhagyja, az abban foglalt adókulcsot megerősíti, mert az egyházi adózóknak 19 osztályba való sorozása által még rugalmasabbá teszi az adókulcsot s így minden egyháztag vagyoni helyzetének megfelelő adóval róható meg, továbbá mert a jövedelem növekedésével növekszik az egyházi adót mutató százalék is, így az új adókulcs jobb és megfelelőbb.

15. szám. Gavallér Lajos hosszumezői lelkész amiatt panaszkodik, hogy a javadalmát képező ingatlanok tiszta-jövedelme javadalma értékének megállapításánál túl magasra lett értékelve, ebből kifolyóan kára származott, s

tul magas nyugdíjárulékot fizet, becsatolja Hosszumező korona város nagyközség előljárósága által kiállított községi bizonyítványt s azzal azt kívánja igazolni, hogy a földek holdankénti tisztajövedelme 10 Pengőnél nem több.

Egyházmegyei tanács a kérvényt mellékletével további eljárás végett átteszi az egyházmegyei díjlevél értékelő bizottsághoz.

16. szám. Esperes ur jelenti, hogy az egyházmegyei lelkészi díjlevél értékelő bizottsága a megválasztott tagok nyugdíjba vonulása következtében megszűnt, azért javasolja a bizottság újból való megalakítását.

Egyházmegyei tanács a lelkészi díjlevél értékelő bizottságot megalakítja Gy. Kovács József, Sárközi Lajos lelkészi, Dr. Helmeczy József és Kanizsai Jenő világi tagokból az elnökség vezetése mellett.

17. szám. Miután a tárgysorozatba felvett ügyek le tárgyaltak, elnök az e.-m.-i tanácsülést bezárja.

A nagybányai református egyházmegyei tanács 1941 augusztus 11-én tartott ülésének e jegyzőkönyvben foglalt 16. sz. határozatait hitelesítjük.

Szatmárnémeti, 1941 augusztus 15-én.

Dr. Böszörményi Emil
e. m.-i gondnok.

Boros Jenő
esperes.

Dr. Mártha József
világi főjegyző.

Gulya Géza
lelkészi főjegyző.

Dr. Harosár Géza.

A nagybányai református egyházmegye 1941. évi november hó 10. napján Szatmárnémetiben tartott közgyűlésének jegyzőkönyve.

Jelenvoltak, mint alkotó tagok: Boros Jenő esperes és a betegsége miatt a megjelenésben akadályozott Dr. Böszörményi Emil gondnokot helyettesítő hivatali kor szerint legidősebb egyházmegyei világi tanácsbíró Dr. Helmeczy József elnöklete alatt:

Gacsályi Zsigmond, Gy. Kovács József, Kürthy Károly, Papp József, Sárközi Lajos és Visky Ferenc lelkészi.

Dr. Helmeczy József, Tabajdy György, Dr. Jakó Endre világi tanácsbírák.

Gulya Géza lelkészi, Dr. Mártha József világi főjegyzők.

Dr. Kiss Bertalan lelkészi, Tereh Géza világi jegyzők.

Dr. Harcsár Géza e.-m. ügyész.

Az egyházak képviselőitében: Adorján: Lippai József lelkész, Amac: Siető Pál lelkész, Fiacskó János gondnok, Aranyosmeggyes: Balla Zoltán lelkész, Helmeczy József presbiter, Atya: — — — l., — — — gondnok, Avasujváros — — — l., Kovács József gondnok, Batiz: Miszlai János lelkész, Büte Károly gondnok, Csengerbajos: Mogyorós Sándor lelkész, Varga János gondnok. Dabolc: Kósa Rezső lelkész, Szilágyi József gondnok. Egri: Visky Ferenc lelkész, Papellás János gondnok. Felsőbánya: Spáczay Árpád lelkész, Maksay Ferenc presbiter. Halmi: Kürthy Károly lelkész, Kótay Mihály gondnok. Hirip: Ármós Zsigmond lelkész, Puskás Kálmán g. Hosszumező: Gavallér Lajos lelkész, Csurka Lajos g. Józsefháza: Fekete Antal lelkész, ifj. Molnár S. g. Kakszentmárton: Öry Zoltán lelkész, Meleg Sándor g. Kisbábony: Horváth Pál l., — — — g. Kiskolcs: Gacsályi Zsigmond l. Győry Gusztáv g. Kispéleske: Pajzos Bálint l., Tar Antal g. Kőszegremete: Kovács Károly l., Henter Bertalan g. Lázári: Tóth Jenő l., Kanizsay Jenő

g. Máramarossziget : Papp József l., Nagy Béla fg. Mikola : Bántó Bálint l., Dobos Jenő pr. Misztótfalu : Márton Ferenc l., Bakay Jenő g. Nagybánya : Oláh Sándor l., Czihat Gyula adókezelő. Nagykolcs : Gyöngyösi Bálint l., Kocsis Albert g. Nagytarna : Dénes László l., Szoboszlai Lajos g. Ombod ; Gy. Kovács József l., Fiacskó János g. Óvári : Fehér Bertalan l. K. Nagy Lajos g. Patóháza : Barkász Imre l.. Tóth László g. Pettyén : Genda János l., Zilahy Lajos g. Pusztadaróc : Fekete Rezső l., Öry István g. Sándorhomok : Csüry Miklós l., Tar Antal g. Sárközujlak : Véghoffer Sándor l., Samu Endre g. Szamosdara : Kovács Gyula l., Király László g. Szamosdob : Bara József l., Német Ferenc g. Szamoskóród : Kürthy Dezső l.. Puskás Géza g. Szamoskrassó : Várady József l., Sályi Imre g. Szatmár : Boros Jenő l., Dr. Kiss Bertalan l., Kovács Bálint és Katona Sándor presbiterek. Szatmárhegy : Magoss Árpád l., Gáspár Albert g. Szatmárnémeti : Sárközi Lajos l., Dr. Boér László fg. Szatmárudvari : Kulcsár Ernő l., Elek József g. Szárazberek : Papp Zsigmond l., Király László g. Szinerváralja : Szabó Endre l., Mándy Zoltán fg. Tamásváralja : Lengyel László l., Jakab Pál g. Turtarebes : Szép Kálmán l., Ványi Elek g. Vámfalu : Kolos Vince l.. Mali Gábor g. Vetés : Dr. Koronka Pál l., Pallay József gondnok.

Tanárképviselők : Ligeti Imre és Bakcsyné Korbuly Irén.

Tanítóképviselek : Karikás Sándor, Szőke József, Puy Géza, Molnár Ambrus, Tóth Kálmán.

A közgyűlés megnyitása és határozatai :

1, szám. A XC. zsolt. 1. versének éneklésével vette kezdetét közgyűlésünk, amely után Esperes ur az itt olvasható imádságot mondta :

Sorsunkat bölcsen intéző Fővalóság, mindenható Istenünk és Atyánk ! Mikor az élet útján haladva, megismerjük a Te gondviselésedet és jószágodat, akkor mindig hálával borulunk le Előtted és úgy köszönjük meg, hogy Te nem hagysz el soha bennünket, sőt kézen fogva vezetsz, mint gyermekeidet. A Te gondviselésedet és jószágodat látjuk abban is, hogy sok próbáltatásaink és szenvedéseink után visszaadad a szabadságunkat és arra méltóztatnál bennünket, hogy éljünk ismét szebb és boldogabb életet.

Óh, mi boldogan hisszük édes Atyánk, hogy Te nemcsak a csillagok járását és a folyamok útját méred ki és igazgató, hanem a mi szívünk mozdulatait is szabadon hajtod ide s tova, azért tudunk megnyugodni a Te végzésedben, gondviselésedben és szerelmedben.

Hittünk szerint Te hívtál bennünket életre is és Te választál el anyaszentegyházad tagjaivá és szolgálivá, hogy ennek kebelében igyekezzünk betölteni hivatásunkat és munkálni földi és mennyei boldogságunkat. Óh drága kincs az anyaszentegyház a mi számunkra, mert amikor körülöttünk zúg és tombol a gyűlölet szélvész, ennek enyhelyében, a Te oltalmad alatt mindig békét és nyugalmat találunk és semmi gonosz nem árthat nekünk.

Reád bizzuk azért ezen az órán is magunkat, mikor boldog találkozóra gyűltünk össze, hogy megbeszéljük itt a mi anyaszentegyházunk dolgait. Óh Te, aki mindentől jelenvaló vagy, éreztess meg velünk most is közellétedet és áldd meg a mi tanácskozásunkat, hogy fakadjon ennek nyomán élet és megtartás a számunkra. Tekints alá szent egeidből a Te palástos szolgálóra, akiket adtál apostolokul és prófétáknak, evangyelistáknak és pásztoroknak és add, hogy betölthessék fogvatkozás nélkül hivatásukat és lehessenek azok, amiké a Te fiad küldötte el őket, a „földnek sava” és a „világ világosságai” és munkájuk nyomán legyen valósággá a világban és az emberi szívekben — a Te országod.

Édes Atyánk, jóságos Istenünk! Mi bizó hittel imádkozunk Hozzád, hogy meghallgatsz és megáldasz minket. Óh ne engedd, hogy a mi hittünk megszégyenüljön, sőt éreztess meg velünk, hogy Te az vagy most is, aki voltál és aki leszel minden időben, a mi Istenünk és édes Atyánk! Ámen.

Ima után Esperes ur annak bejelentésével, hogy egyházmegyei gondnok ur betegsége miatt nem vehet részt a gyűlésen s helyét Dr. Helmeczy József hívatali korra nézve legidősebb tanácsbíró fogja a világi elnöki székben betölteni, felolvassa gondnok ur elmondani szándékolt s írásban megküldött, alább közölt, gyűlésünket megnyitó beszédét:

Nagytiszteleltű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Szeretett Hítestvéreim!

Közel másfél évtizede töltöm be egyházmegyénk gondnoki tisztségét olyan korban, amely a gondolatot is békjában tartotta,

a szó szabadon nem repülhetett és a tett megbénultan torpant meg. A legnehezebb időkben kellett imbolyogva vezetni az egyházi szervezeteket is. De Isten velünk volt, ő vezért és elgyöngülten bár, de átértük a két évtizedes gonosz álmot. És most, mikor összeomlottak a korlátok a gondolatról és szóról, mikor nem kell már tartani a gyűléseinken eddig reánk szegzett államrendőri ellenséges őrszemekről, akkor — a mai közgyűlésen, az orvosi tilalom akadályoz meg engem, hogy személyesen teljesíthessem elnöki kötelességeimet, hogy az eddig lenyűgözött gondolataimnak szabad szavakkal kifejezést adhassak. Forró óhajításomat, hogy a mai közgyűlést levezethessem, megakadályozza egészségi állapotom mulékony, de szobát őrizni kényszerítő parancsa.

Pedig úgy érzem, hogy egyházmegyénk mai közgyűlése történelmi közgyűlés, mely egy korszakot zár le és egy újat nyit meg. Huszonkét évi elnyomtatás, szenvedés, hangtalan tehetetlenség korszakának a végére tesz pontot. Trianoni egyházmegyénk keretei omlanak össze a mai nappal a román uralom alatt egyházmegyénkhez csatlakozott régi szatmári és máramaros-ugocsai egyházak őseredeti egyházmegyéjükbe való visszatérésökhöz. Ez az utolsó gyűlésünk velök egyetemben.

Az elmúlt kor szomorú két évtizede összekovácsolt egymással és kiváló tanítómesterünkkel vált, mert felébresztette, felrázta és szilárdra nevelte bennünk a protestáns és faji öntudatot, a vallásosságot, a hazaszeretetet, megbizonyosodást Istenben és hitigazságainkban, Istenünkhöz vezett és mi, mi találkoztunk a mindenhatóval! Ez a kisebbségi sors megtanított az összetartásra, az egyetértésre, hogy testvérek vagyunk, hogy a széthúzás halál. Megtanított az egymás szeretetére, az egymás megsegítésére. Így a jó Isten még a gyötrelmek korszakát is javunkra fordította. Ebben az Életiskolában voltunk és tanultunk együtt a főnök most távozó egyházainkkal.

Ez a mai közgyűlés a válás közgyűlése. A válás mindig bánat és szomorúság. Ám csodálatos! A mai válás azonban — azt hiszem mindnyájunkban — a hálaadás és az öröm érzéseit váltja ki a felszabadulás, őshazánkba visszatérésünk és egyházalkotmányunk régi kereteinek visszaállítása miatt.

Ezekkel az érzésekkel üdvözlöm — sajnos ezúttal csak távolból, de így is veletek egy és veletek közös érzelmekkel és gondolatokkal, — a mai közgyűlést, az összes megjelenteket és azzal a forró és mély óhajítással és kéréssel, hogy az együtt töltött két évtized, ennek a gonosz álomnak tanításait, tanulságait tartsuk

meg, azokat soha ne feledjük és soha azoktól el ne tántorodjunk, hanem fejlesszük tovább, élesszük nagyra és gyakoroljuk folyton a hit és faji öntudatot, az egyetértést, az egymás megbecsülését, megsegítését és szeretetét és mindennek felett Istenünk imádását!

Ezekkel az érzelmeikkel és gondolatokkal bucsuzom a nagybányai ref. egyházmegye nevében és a magam nevében tőletek a kisebbségi sorsban velünk szenvedett és tőlünk most elváló szatmári és máramaros-ugoccai gyülekezetek!

Szebb jövőt!

Az alkotó tagokat s az elszakított 9 ősi nagybányai egyházmegyéhez tartozó egyház vendégkent megjelenő lelkészeinek üdvözlétével közgyűlésünket megnyitja.

Esperes ur üdvözlő szavaira Jánosi Sándor méhteleki lelkész e. m.-i tanácsbíró hálás szeretettel köszöni a szíves köszöntést, megemlékezik az elszakíttatás 21 évéről, a szatmári egyházmegye szeretetteljes gondozásáról, halottaikról Nagy Elek kispaládi, Kócsi Péter nagyhodosi, Papp Lajos rozsályi, Szász Tihamér uszkai és Nyári János nagyhodosi lelkészekről, Széll György volt esperes urat üdvözölvén, köszönti a közgyűlésünket.

2. sz. A megjelent alkotó tagokat, elnökség felkérésére, Siető Pál amaci lelkész jegyezte fel és vette számba. Feljegyzése szerint nem jelentek meg: Dr. Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok, dr. Ajtay Nagy Gábor, Nagy Béla, Simó Lajos világi tanácsbírák, Varga Béla atyai és Széll György avasujvárosi lelkészek. Világi kiküldött nem jelent meg: Atyából és Kisbábonyból. Távolmaradásukat igazolták: Dr. Böszörményi Emil gondnok, Ajtay Nagy Gábor, Nagy Béla világi tanácsbírák, Széll György avasujvárosi lelkész.

Közgyűlésünk jelenlevőket alkotótagoknak elismeri, az igazolt távolmaradásokat tudomásul veszi. Varga Béla atyai lelkészt, az atyai és a kisbábonyi egyházközségek presbitériumait felhívja, hogy távolmaradását és világi képviselő nem küldését 30 napon belül igazolják. Amennyiben ezt nem tennék meg, 5—5 Pengő pénz-bírságot fizessenek a Népiskolai Alap javára Gacsályi Zsigmond egyházmegyei pénztárnoknak.

3. szám. A nyomtatásban közölt és megjelentek között szétosztott tárgysorozatot a 33. pontnak törlésével közgyűlésünk a tárgyalás sorrendjéről elfogadja.

4. szám. A jegyzőkönyv hitelesítésére közgyűlés november hó 17-ének d. e. 11 óráját tűzi ki. Hitelesítő tagok: Elnökség, jegyzők, Sárközi Lajos és Dr. Harcsár Géza. Hitelesítés helye az esperesi hivatal.

5. sz. Az egyházmegye 1940. évi szellem-erkölcsi és anyagi állapotáról az egyházlátogatási jegyzőkönyvek adatai alapján összeállított s nyomtatásban az alkotótagok között szétosztott esperesi jelentést

közgyűlés felolvasottnak tekinti, tudomásul veszi, jegyzőkönyvéhez mellékeli, s a jelentéssel kapcsolatosan a következőket határozza:

1. megállapítja, hogy a gyülekezetek belső életének a jelentésben feltüntetett állapot rajza, még mindig a román megszállás alatti sok erőszakos hatósági intézkedéstől meghatározott, s a gyászos emlékü román uralomnak éppen az utolsó 8 hónapja volt a legterhesebb, s éreztette hatását gyülekezeti életünkben is a legkárosabban. Ez az oka, hogy úgy a nagy ünnepeken a templomlátogatók, mint az úrvacsorával élők számában az előző évi adatokkal szemben visszaesés van. Felhívja azért a gyülekezetek presbitérinmait és lelkészeit, hogy lankadatlanul munkálkodjanak, hogy a hitélet teljes erejében kivirágozzák, ne hogy tespedés váltsa fel az elnyomatás alatti lankadást.

2. Elrendeli ezért, hogy minden gyülekezetben hétköznapiakon reggel legalább 3-szor, s délután pedig minden szombaton tartsanak istentiszteleteket, s a belmissziói egyesületeket indítsák munkába.

3. Örvendetes jelenségnek látja, hogy egyes gyülekezetek, testületek és egyháztagok az önkéntes adományok és jótékonyág terén elismerésre méltó áldozatkészséggel buzgólkodtak, mert az önkéntes adományok összege sokkal

előbb a múlt évnél, s a jelentés 27. pontjában felsorolt adakozóknak: a budafoki egyháznak az adorjáni egyháznak juttatott adományáért, Aranyosmeggyesen Balla Zoltánnának, Atyában Varga Bélának, Batizon a Dalárdának, Dabolcon Szegedi Kálmánnak, Egriben N. Kádár Bálintnak, Józsefházán özv. Sipos Györgynének, Kakszentmártonban Öry Zoltánnak, Kiskolcson Nőszövetségnek, Gacsályi Zsigmondnak, a debreceni Kerekestelepi egyháznak a kispeslesei egyház számára küldött adományáért, Lázárban Kanizsai Jenőnek, Mikolában Bántó Bálintnak és nejének, a nagybányai egyháznak és városnak, a felsőbányai egyháznak küldött adományáért, Szamosdarán: Nagy Sándornak, a szamosdobi községnek, Szatmáron a Lorántffy Zsuzsanna Egyesületnek, Szárazberken az énekkarnak köszönetét nyilvánítja.

4. Amennyiben vannak gyülekezetek, ahol az ingatlanok nem állanak az egyház nevében, felhívja a 39. pontban feltüntetett egyházak presbiteriumait, hogy mindent kövessenek el az ingatlanoknak az egyház nevére való átírása végett.

5. Rosszalását fejezi ki a 42. pontban felsorolt egyházak presbiteriumaival szemben, hogy a folyó évre, még az esperesi látogatáskor sem v oltmegegerősített költségvetésök.

6. Az egyházak külső élet-menetében az állapotok rosszabbodtak, mert bár az egyházak tőkeállománya nőtt, de adóssága s a belhivatalnokok fizetés hátráléka, az egyházmegyei és kerületi hátrálékok is jelentősen növekedtek. Megújítja azért évenként hangoztatott intő szavát a hátrálékos gyülekezetek presbiteriumaihoz, hogy az állami hatóságok segítségét is igénybe véve, szorgalmazzák az egyházi adó behajtását, hogy a hátrálékokat minél előbb rendezhessék s így zavartalaná t tegyék az egyházak és iskolák életét.

7. Örömmel állapítja meg, hogy iskoláink fentartásáért, Szatmárudvari kivételével, minden gyülekezet az eddigiekhez hasonló áldozatot meghozott és vállalja a terheket a jövőben is, világosan látva a felekezeti iskola feladatát és jelentőségét egyházunk életében. A tanítás eredménye általánosságban jó, dicséretre méltó. Ezért elismerését nyilvánítja a tanítói kar érdemes tagjaival szemben.

8. Utasítja a jelentés 65. pontjában felsorolt egyházközségeket, hogy iskoláik törvényben előírt felszereléséről haladéktalanul gondoskodjanak.

9. Amennyiben a jelentés 53. pontjának adataiból az tűnik ki, hogy a megváltozott gazdasági viszonyok között a presbiteriumok sehol sem vizsgálták felül s így a mai áraknak megfelelően nem emelték fel az egyházkerületek tűzbiztosítását, felhívja a presbiteriumokat és lelkészeket, hogy felelősségük tudatában a követelményeknek megfelelően, haladéktalanul emeljék fel az egyházi épületek tűzbiztosítását.

10. Örömmel értesül közgyűlésünk a lélekszám növekedéséről, bár a születés elszomorítóan apad s ha az el és beköltözésről nem lehet tiszaképet látni, mert sok jelentés nem nyújt adatot, de a megszállás alatti megpróbáltatások idejében kényszer hatása alatt apái vallásához hűtlenek nagy része azonnal visszatért anyaszentegyházunk kebelére. Hűtlenségök feletti rosszaság helyett a tékozló fiak megtérésén örvend közgyűlésünk.

6. sz. Olvastatott Esperes úr jelentése az időszaki változásokról.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés.

Az az esztendő, melynek egyházmegyénk gyülekezeit érinti eseményeiről az alábbiakban beszámolok, legtalálóbban átmeneti esztendőnek nevezhető. Mert az anyaországhoz való örvendetes visszacsatoltatásunk után, ezen a területen is megindult a magyar élet beszervezése,

amely természetesen sok vonatkozásban érintette és hatással volt a mi református egyházunk életére is. A megváltozott viszonyok miatt, különösen tanítói karunkban történt sok személyi változás, amely rá nyomta a múlt iskolai év eredményére a bélyegét. Volt olyan iskolánk, amelynél az állami szolgálatba lépett tanító helyett azonnal tudtak megfelelő tanerőt beállítani, de bizony még több volt az olyan gyülekezet, ahol két-három tanító is működött a múlt iskolai évben és ahol a tanerő hiánya miatt csak a második félévben volt tanítás. Nem akarok én ezért senkinek szemrehányást tenni, de a tanügy érdekében kíváncsi vagyok, hogy visszaállítsák az régi rendszer, mely szerint a tanítók csak az iskolai év végén változtathatták szolgálati helyeiket. Ugyancsak sok nyugtalanságra adott alkalmat a lelkeszi és tanítói államsegélyek folyósítása, amely azonban — úgy gondolom — végül is közmegnyugvásra fog elrendeztetni.

Múlt évi közgyűlésünk óta lelkeszi karunkból meghalt Bogdán Lajos pettyéni lelkészünk, 1942. évi március hó 5-én, életének 68-ik és lekipásztori szolgálatának 41-ik évében. Esztendőnkön át hervadozott a sir felé, míg végre a halál megváltotta szenvedéseitől. Míg erejének birtokában volt, hűségesen szolgált az ő Istenét és Krisztusát, úgy egyházközségében, mint egyházmegyénkben, melynek előbb jegyzője, majd főjegyzője, később pedig tanácsbírója volt. Szelidsége és munkássága közismert volt mindnyájunk előtt, azért most, mikor eltávozott az élők sorából, méltó arra, hogy jegyzőkönyvünkben is megörökítsük az ő nevét és áldott emlékezetét. A kegyeleti időre Kürthy Dezső szamoskőrödi lelkészt rendeltem ki beszolgáló lelkésznek a pettyéni egyházközségbe, miután az ott szolgáló segédlelkész, pályázni óhajtván az állásra, kérte más egyházközségbe való áthelyezését.

Mint rendes lekipásztorok kezdték meg szolgálatukat egyházmegyénkben: 1940. november hó 10-én Bántó Bálint a mikolai, 1940. november hó 24-én Kulcsár Ernő a szatmáruddvari és 1941. október hó 5-én Genda János a pettyéni egyházközségben. Mind a hárman tetterős ifjak, akik nemes ambícióval fogtak hozzá a belső és külső egyházépítés munkájához, miért is boldogan

reméljük, hogy munkásságuknak meg lesz a várt és óhajtott eredménye.

A segédlelkészi karban a főtiszteletű Püspök Úr rendelkezése alapján a következő változások történtek: Fábrián György 1940. november hó 1-én Nagybányáról Szatmárra, Borsy Bértalan 1940. november hó 15-én Mikolából Avasujvárosra, Szabó Sándor 1940. november 15-én Avasujvárosról Szatmárra, Genda János 1941. március 8-án Pettyénből Szamoskóródra helyeztetek át, míg Vándor Ernő 1941. február 10-én Apahegyre, Lévay Lajos 1941. október 1-én Szatmárnémetibe és Sipos Béla 1941. október 1-én Szatmárra neveztettek ki segédlelkészekül.

A tanítói karban az 1940—41. iskolai évben, mint rendes tanítókat megerősítettem az egyházmegyei közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében: Huszár Benedek szatmárpálfalvai, Kóta Lajos kisbábonyi, Győry Irén hosszumezői, Dudás István nagybányai, Baráth Bálint hiripi tanítókat; az 1941—42. iskolai évben: Nagy László, Kádár Margit egri, Kóta Lajos mikolai, Giczey Tibor nagybányai, Tömöryné Kristóf Ilona kőszegremetei és Pál Jenő sárközi tanítókat.

Mint helyettes tanítókat megerősítettem az 1940—41. iskolai évben Tömöryné Kristóf Ilona kőszegremetei, Uray Erzsébet, Kádár Margit egri, Vargáné Ottmayer Erzsébet atyai, Papp Zsigmondné Kósa Margit szárazberekai, Giczey Tibor nagybányai, Berecz Mária turterebesi, Pelseskey Margit sárközi, Germán Erzsébet óvári, Sándor Erzsébet szamosdarai, Ottmayer Ilona szatmári, Kulcsár Erzsébet berendi, Vándor Ernő apahegyi, Juhász Ilona, Kelemen Ida tamásváraljai, Szilágyi Margit szatmárgörbedi, Sipos Imre hosszumezői, Kartalik Magdolna kakszentmártoni, Gyarmathy Margit adorjáni tanítókat; az 1941—42. iskolai évben: Váraljai Zsuzsánna atyai, Horváth István szárazberekai, Kondor Katalin tamásváraljai, Hragyil Károly nagybányai, Rác Katalin józsefházai, Illésné Germán Erzsébet apahegyi, Szűcs Katalin halmi, Szilágyi Margit szatmárgörbedi és Csukat Ilona dobrácsapáti tanítókat.

A személyi változásokon kívül, mint örömdetes eseményeket említem meg a szatmárhegyi és avasfelső-

falu templomszentelési ünnepélyeket. Szatmárhegyen a 100 évvel ezelőtt fundált templomot javíttatta ki és helyezte jókarba a késő utódok áldozatkészsége, Avasfelsőfaluban pedig egy kicsiny, de lelkes csapat hitbuzgósága és fajszeretete emelt hajlékot az örökkévaló Istennek azért, hogy abban édes anyanyelvünkön zengjen a zsoltár, hirdettessék az Isten Igéje és magasztaltassék az U háromszorosan szent neve. Mind a két helyen boldogan szolgáltam, hirdelvén az Isten igéjét az örvendező gyülekezetnek.

Ugyancsak örömmel emlékezem meg arról a kedves látogatásról, melyet D. Dr. Révész Imre tiszántuli püspök ur tett egyházmegyénkben folyó évi augusztus hó 22-én. Nem hivatalos minőségében jött ő ekkor mihozzánk, hanem pusztán csak azért, hogy a felszabadult és a tiszántuli kerületbe visszatérendő nagybányai és nagykárolyi egyházmegyékben szolgáló lelkészekkel találkozzon és őket személyesen megismerje. Eljöttek kíséretében Dr. Vasady Béla debreceni egyetemi tanár ORLE főtitkár és Egerházy Lajos ORJÓ igazgató is és a csaknem teljes számban megjelent lelkészek előtt értékes és iránytmutató előadásokat tartottak azokról az időszerű kérdésekről, amelyek a kerülettel és az ORLE-val kapcsolatban az anyaországhoz visszatérő lelkészeket érdekelték.

Mint sajnálatos körülményről teszek jelentést arról, hogy miután az amaci presbytérium többszöri felszólításomra se hajtotta végre az egyházmegyei bíróság 58/1932. sz. ítéletét, így az egyházmegyei közgyűlés 7/1940—9. számú felhatalmazása alapján a presbytériumot feloszlattam és az amaci egyház ügyeinek intézésével az ombodi presbytériumot bíztam meg. Viszont ezzel szemben, miután a szamosdarái lelkész ur azt jelentette, hogy a szamosdarái hívek az idők folyamán, különösen a nagy változások bekövetkeztével, jobb belátásra tértek, így a tárgysorozat rendjén javaslatot teszek arra nézve, hogy az egyházmegyei közgyűlés a szamosdarái presbytériumnak megalakítása végett rendelje el a választást és állítsa vissza az egyház autonómiáját. Javaslatomat e helyen is figyelmébe ajánlom az egyházmegyei közgyűlésnek.

Jelentésem tudomásul vételét és tett intézkedéseim jóváhagyását, valamint javaslataim elfogadását kérve, vagyok

Szatmáron, 1941. november hó 3-án.

Kiváló tisztelettel:

Boros Jenő
esperes.

Közgyűlésünk Esperes urnak az időszaki változásokról szóló jelentését helyesléssel tudomásul veszi, jegyzőkönyvébe iktatja s az abban foglalt intézkedéseket jóváhagyja.

1. Reménységgel tekint a jövőbe közgyűlésünk, mert ha az elmúlt évben a megváltozott viszonyok között egyházunk még küzdött nehezségekkel, de az átmeneti állapot megszűntével hiszi, hogy egyházi életünk minden kérdése közmegelegedésre fog megoldódni, s rendezett viszonyok között végezheti minden gyűlekezetünk léleképítő munkáját népünk javára és Isten dicsőségére.

2. Nagy örömmel veszi tudomásul Dr. Révész Imre püspök úrnak, Dr. Vasady Béla egyetemi tanár, ORLE. főtitkár és Egerházi Lajos ORJO. igazgató uraknak látogatását. A régvárt találkozás boldogságát jelentette ez a látogatás, hiszen, a tiszántúli egyházkerülethez való tartozásáról — adott viszonyok között — sohasem mondott le közgyűlésünk.

3. Az Úr elfáradt szolgájának, a különböző e. m.-i tisztségekben hosszú ideig vezető szerepet betöltő Bogdán Lajos pettyéni lelkesnek az emlékezetét, aki csendes, szelid lélekkel végezte szolgálatait és viselte szenvedéseit, őszinte részvéttel örökíti meg jegyzőkönyvében. Legyen áldott közöttünk jó emlékezete.

4. Szeretettel fogadja és iktatja be egyházmegyénk kebelébe a megválasztott ifjú lelkeseket, u. m. Bántó Bálint mikolai, Kulcsár Ernő szatmárudvári, Genda János pettyéni lelkes atyánkfiai. Reménységgel néz munkájok

elé és elvárja, hogy legyenek hűséges és fáradhatatlan pásztorok a reájok bízott gyülekezetekben. Istentől kér munkájokra sikert és életükre áldást.

5. A segédlelkészek szolgálati beosztására vonatkozó jelentést, a pettyéni beszolgáltatással, továbbá a tanítói karban történt változtatásokkal kapcsolatban tett esperesi intézkedéseket tudomásul véve, a jelentésben nevezett 11 tanítót, illetve tanítónőt állásában véglegesen megerősíti.

6. Megdöbbenéssel értesül közgyűlésünk, hogy sok iskolában hosszú ideig nem volt tanítás tanító hiány miatt, mert a felszabadulás után tanítókarunk egy része elhagyta az egyházi szolgálat szép, de nehéz útját. Ezzel kapcsolatban tisztelettel kéri a Főtiszt. és Méltóságos Egyh. ker. közgyűlés közbenjárását annak a régi rendszernek a visszaállítására, hogy a tanítók szolgálati helyöket csak a tanév végén változtathassák.

Örömmel értesül az avasfelsőfalui templom építéséről és a szatmárhegyi templom kijavításáról. Az áldozatkészségért és buzgóságért elismerését nyilvánítja. Mint legszélsőbb végvár álljon az avasfelsőfalui templom és soha ne haljon el benne az ének.

8. Az amaci presbytérium felosztására s az ombodi presbytérium gyámsága alá való helyezésére tett intézkedést jóváhagyja.

9. A szamosdarai szomorú állapotoknak békességgel való jórafordulását örömmel veszi tudomásul. Az egyház autonomiáját visszaállítja s a presbyterium választását elrendeli.

7. szám. Tárgyaltatott a számvevőszék következő jegyzőkönyve:

Felvétellett Szatmáron, 1941 november hó 7-én, a nagybányai református egyházmegye számvevőszékének gyűlésén.

Jelen vannak: Tabajdy György, Boros Jenő, Csűrő Miklós, Szabó Endre, Óry Zoltán számvevőszéki tagok.

I. Elnök a tagok szívélyes üdvözlése után felhívja a számvevőket, hogy a körzetükbe beosztott egyházak, az egyházmegyei, közpénztári, az egyházmegyei folyószámlának Esperes ur által a Szatmárvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaságnál vezetett, a Lelkész-segélyező Egyesület számadásait és az ezekhez fűzött észrevételeiket és javaslataikat adják elő az egyházmegyei közgyűléshez való felterjesztés és megerősítés céljából.

Számvevőszék tagjai előterjesztik az egyes számadásokra vonatkozó megjegyzésüket, jelentéseiket és javaslataikat, melyeknek részletes letárgyalása után, mint rendben talált, úgy számfejtésileg, mint kellőképpen okmányolt, alakilag és tartalmilag kifogástalan számadásokat elfogadásra és megerősítésre ajánlják :

I. Alsófernezely, Aranyosmegyes, Apa, Atya, Avasfelsőfalu, Avasujváros, Csengerbagos, Dabolc, Egri, Egyházmegyei Lelkeszi Segélyegylet, Erdőszáda, Felsőbánya, Gombás, Kakszentmárton, Kiskolcs, Lázári, Nagytarna, Ombod, Pusztadaróc, Sándorhomok, Sárköz, Sárközujlak 1940 évi, Szamosdob, Szamoskrassó, Szatmár, Szatmármárnémeti.

II. Észrevételekkel és utasításokkal jóváhagyandók : Adorján, Dobrácsapáti, Erdőd, Halmi, Hosszumező, Kisbábony, Kispeléske, Magosliget, Mikola, Misztótfalu, Nagybánya, Nagykolcs, Óvári, Szamoskóród, Szatmárgörbed, Szatmárhegy, Szárazberek, Tamásváralja, Turterebes, Vetés.

III. 15 napon belüli pótlásra visszaadattak : Batiz, Hirip, Sárköz—Sárközujlak 1939—40. évre, Szamosdara, Szamosdarai 1939—40. évi.

IV. Visszautasítottak : Berend és Szatmárudvari 1940. évi.

V. Számadást nem küldtek : Apahegy, Borpatak, Egyházmegyei könyvtár, Józsefháza, Kőszegremete, Patóháza 1937, 38, 39 és 1940. Szinerváralja, Vámfalu.

VI. Az 1940. évi egyházmegyei közpénztári számadás minden tartozékainak és függvényeivel megvizsgáltott. A vizsgálat a számadás anyagát okmányokkal igazoltnak, számfejtésileg helyesnek, világosnak és elfogadhatónak találta :

Bevétel : 121.871 Lei. Kiadás : 114.315 Lei. Maradvány : 1557 Lei. Tőkepénztári vagyon : 119.569 Lei.

VII. Az esperes úr neve alatt a Szatmárvármegyei Takarékpénztár R. T.-nál vezetett folyószámla megvizsgálást nyert és ennek következtében megállapított, hogy a folyószámla egyenlege 1940. dec. 31-én: 3080 Lei. Évi kamat jövedelem: 2696 Lei. A folyószámlai vagyon értéke 1940. dec. 31-én: 46.642 Lei.

E folyószámlán egyházaknál és lelkészeknél kintlevő kölcsönök összege: 30.600 Lei, melyre nézve javasoltatik, hogy esperes úr 1941. dec. 31-i határidővel személy szerint szólítsa fel az érdekelteket kötelezettségüknek a befizetésére.

VIII. Az egyházmegye 1941. évi költségvetése összeállítván, számvevőség javasolja, hogy az egyházmegye 1941. évi költségvetését 8780'36 P. szükséglettel, 8804'27 P. fedezettel és 23'91 P. maradvánnyal fogadja el és erősítse meg közgyűlésünk.

IX. Az Egyházmegyei Lelkeszi Segélyegyesület előző évi pénztári maradványa 11.704 Lei. Folyó évi pénzbevételek tagoktól és egyházközségektől: 19'329 Lei., összes bevétel 31.033 Lei; kiadás: 19.615 Lei, maradvány, mint vagyon: 11.418 Lei.

Vagyon részletezés:

Banki betétben: 337 P. 70 fill.

Készpénzben: 42 P. 90 fill.

11 lelkésznél kihelyezve: 1750 Pengő.

Egyenleg, mint vagyon: 2180 P. 60 fill.

Közgyűlésünk a számvevőszék jelentését tudomásul veszi, elfogadja, a jelentésből folyólag pedig kimondotta, hogy

a) a betérjesztett számadásokkal kapcsolatban megerősíti számvevőszéknek az egyes egyházak, az egyházmegyei közpénztári és tőkepénztári, az Esperes úr neve alatt a Szatmárvármegyei Takarékpénztár R.-T.-nál vezetett folyószámla, a Lelkeszi Segélyező Egyesület számadására vonatkozó határozatait és javaslatait s az illetékeseknek a felmentést, óvás fentartással, adja meg.

b) A számadásaikat be nem küldő egyházak lelkészeit pedig elkötelezi a népiskolai segély-alap javára 10 Pengő rendbirságnak az

egyházmegyei pénztárba 15 nap alatti befizetésére, valamint számadásaiknak 15 nap alatt esperesi hivatalba való beterjesztésére.

c) Barkász Imre patóházai lelkész ellen sorozatos hanyagságáért és mulasztásáért a fegyelmi eljárást elrendeli.

d) A VIII. szám alatti költségvetést, mikor elfogadja, jegyzőkönyve melléklete gyanánt közölni rendeli.

8. szám. Olvastatott a missziói bizottság következő jegyzőkönyve :

Jegyzőkönyv.

Felvéve Szatmáron 1941. év november 7.-én tartott belmissziói bizottsági ülés alkalmával.

Jelen vannak : Boros Jenő esperes, Kürthy Károly belmissziói előadó és Sárközi Lajos bizottsági tag.

Bizottság a missziói körök 1940. évi állapotáról, a missziói lelkészek munkásságáról szóló jelentését és határozatát a következőkben terjeszti elő :

I. Avasujvárosi missziói kör.

Körlelkész : Széll György avasujvárosi lelkész, nyugalmazott esperes.

Működési köre kiterjed : Avasfelsőfalú fiókegyház, Ráksa, Rózsapallag, Kányaháza, Bikszád, Terep, Tartolc, Komorzán, Ujfalu, Lekence, Bujánháza és Mózesfalú szórványokra.

A szórványokban 290 a református hivek száma.

Az istentiszteletre hitfeleink Avasfelsőfaluba járnak. Körlelkész helyettese s.-lelkész missziói útjában rendes istentiszteletet tartott 10 alkalommal, amelyen hitfeleink résztvettek 608-an. Urvacsorát osztott 3 ízben 75 résztvevőnek. S.-lelkész akadályoztatásakor a vasárnapi istentiszteleteket, a kántori szolgálatot és a vallástanítást Monoki Sándor állami iskolai igazgató látta el saját jószántából, ki énekkart is szervezett.

A s.-lelkész keresztelt 1 ízben, presbyteri gyűlést tartott 1-szer, kiosztott 10 drb Árvaházi Képes Naptárt,

Kiszállási költsége : 40 P.

A fiókegyház vagyoni adatai : A beépített templom és telekhely 5370 P. értékben. Tőkepénze névértékben 521·67 P. Kötvények hátralékos kamatai 281·76 P. Ávas-
ujvárosi betét 198·54 P. Hátralékos egyházi adó 152·50 P. Készpénzben 306·80 P. Összesen : 12835·68 P.

A hivek adománya : 520·46 P. Egy évi kivetett egyházi adó : 133·13 P. Az évi adóból befolyt : 98·33 P. Befizetetlen adóhátralék : 152·50 P.

Számadás szerint : Bevetel : 663·10 P. Kiadás : 355·30 P. Pénztári maradvány : 307·80 P.

Ingatlan vagyona értéke : 5333·33 P. Ingó vagyona értéke : 1283·56 P. Összes vagyón értéke : 665·39 P.

II. Erdődi missziói kör.

Körlelkész : Magoss Árpád szatmárhegyi lelkész.

Működési köre kiterjed : Erdőd leányegyházra, Madarász, Meddes, Sópuszta, Oláhgyűrös és Szokond szór-
ványokra.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 19-szer, keresztelt 5, temetett 3, urvacsorát osztott 14 alkalommal, Presbyteri gyűlést tartott 8-szor, adminisztrációs ügyeket intézett 11 esetben, meglátogatott 2 beteget, 4 családot, kiosztott 94 drb különféle iratterjesztési művet. Kiszállási költsége : 10·33 P.

A leányegyház vagyoni adatai : Temploma, iskolája van. Földbirtoka 2 hold, 6 négyszögöl. Alapítványa : 800 P. A hivek adománya : 60 P. Egy évi kivetett egyházi adó : 80 P. Az évi adóból befolyt : 58·33 P.

Ingatlan vagyona értéke : 12000 P. Ingó vagyona értéke : 2000 P. Összes vagyona értéke : 14000 P.

III. Felsőbányai missziói kör.

Körlelkész : Spáczy Árpád felsőbányai lelkész.

Működési köre kiterjed : Kapnikbánya, Giródtótfalu, Szakállasdombó, Nyegrefalu, Bajfalu, Magyarkékes, Laczfalu, Kisbánya és Ujlalu szórványokra.

A szórványokban 44 a református hivek száma.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott

2-szer, mikor urvacsorát is osztott, meglátogatott 6 családot, kiosztott 22 iratterjesztési olvasmányt.

Kiszállási költsége : 23.33 P.

A gondozott szórvány vagyoni állása. A hivek adománya : 3.80 P.

Számadás szerint : Bevétel : 25.50 P. Kiadás : 28.33 P. Pénztári maradvány : 2.16 P.

IA. Nagybányai missziói kör,

Körlelkész : Oláh Sándor nagybányai lelkész.

Működési köre kiterjed : Erdőszáda leányegyház, Alsófernezely fiók, Borpatak fiókegyházak, Alsóujfalu, Farkasaszó, Feketefalu, Felsőfernezely, Láposhidegkut, Lénárdfalú, Oláhtótfalu, Szamosujfalu, Tománya, Tökésbánya és Zazar szórványokra.

Erdőszáda leányegyházban 54 a református hivek száma.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 3-szor, mikor urvacsorát is osztott, konfirmált 1, temetett 1 izben, meglátogatott 3 családot. Az állami iskolába járó növendékeknek vallásoktatását 10-szeri kiszállással Ferenczy Irén nagybányai tanítónő látta el.

Az összesen 14-szeri kiszállás költsége 73.60 P., melyből gróf Dégenfeld Miksa 20 P., a nagybányai ref. egyházközség 50 P., körlelkész 3.60 P-t fizetett ki. Kiosztott 30 drb vallásos iratot 70 P. értékben a sajátjából, eladott 15 drb Arvaházi Képes Naptárt, 3 drb énekes könyvet.

Alsófernezely fiókegyházban 108 a református hivek száma.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 11-szer, keresztelt 3-szor, esketett 1, temetett 2, urvacsorát osztott 3 és presbyteri gyűlést tartott 1 alkalommal.

A vallásoktatást díjmentesen Ferenczy Irén nagybányai tanítónő látta el.

Az összesen 29 kiszállás költsége 153 P-t tett ki, melyből az alsófernezelyi egyház 72.33 P., a nagybányai anyaegyház 47.33 P., körlelkész 33.33 P-t tett ki. Kiosztott 30 drb vallásos iratot 7 P. értékben, melyet sajátjából fedezett, eladott 10 drb Arvaházi Képes Naptárt és 2 drb zsoltárt,

Borpatak fiókegyházban 246 a református hivek száma. Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 11-szer, keresztelt 7, temetett 1, konfirmált 1, úrvacsorát osztott 4 alkalommal, meglátogatott 2 családot.

Az állami iskolába járó ref. növendékeknek a vallástant — 20 kiszállással — Fábíán György s.-lelkész végezte.

A kiszállás összes költsége 187.66 P., melyből a fiókegyház 75.85 P-t, az anyaegyház 79.18 P-t, körlelkész 33.67 P-t fizetett ki. — Kiosztott 24 drb vallásos iratot, 4 drb zsoltárt és 10 drb Árvaházi Képes Naptárt.

V, Szamoskrassói missziói kör.

Körlelkész: Várady József, szamoskrassói lelkész.

Működési köre kiterjed: Alsóhomoród, Alsóhuta, Barlafalu, Borválaszt, Szoldobágy, Ivácskó, Középhomoród, Mogyorós, Pácafalu, Papbikó, Réztelek, Szamosborhíd, Szamoslippó, Vörösmart, Selestyehuta és Szinfalu szórványokra,

A szórványokban 56 a reformátusok száma.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 3-szor, meglátogatott 8 családot, 2 beteget, kiosztott 4 drb iratterjesztési művet.

VI, Szatmárgombási missziói kör.

Körlelkész: Boros Jenő szatmári lelkész, esperes.

A fiókegyházban a ref. hivek száma: 101.

Körlelkész és helyettese missziói útjában istentiszteletet tartott 25 alkalommal, vallástant és éneket tanított 20 órán, úrvacsorát osztott 6-szor, presbyteri gyűlést tartott 2-szer, meglátogatott 15 családot, kiosztott 36 drb iratterjesztési művet. Kiszállási költsége: 54 P.

A gondozott szórvány vagyoni állása: tőkepénze 312 P. 40 f. Ez évi kivetett egyházi adó 578.76 kg. búza, az évi adóból befolyt 299 kg. búza. Befizetetlen adóhátalék 1261.76 kgr. buza.

Számadás szerint bevétel: 321.93 P. Kiadás 28.66 P. Pénztári maradvány 293.27 P. Ingatlan vagyon értéke: 4000 P. Összvagyon értéke: 4000 P.

Az 1941. évi missziói segélyt a következőkben javasoljuk szétosztani:

A nagybányai missziói kör: 66'67 P., avasujvárosi 40 P. gombási 33'34 P., erdődi, felsőbányai és szamoskrassói kör 20—20 P.

b) Belmissziói előadó jelenti, hogy belmissziói jelentését az 1940. évről 44 egyház küldötte be.

A betérjesztett kimutatások szerint a nagybányai egyházmegyében van

Vasárnapi iskola	35 egyházban	2309	növendékkel,
Ifjúsági ker. egylet	20	608	taggal
Leányszövetség	18	523	"
Nőszövetség	32 egyházban	1317	taggal
Férfiszövetség	13	386	"
Énekkar	23	"	"
Iratérjesztés	35	"	"
Családlátogatás	35	"	"

A Vasárnapi iskolának könyvtára van 4 gyülekezetben 226 kötetben; az Ifj. Ker. Egyletnek 4 gyülekezetben 1382 kötetben; a Leányszövetségnek 5 gyülekezetben 2989 kötetben. Összesen: 4599 kötetben.

A Vasárnapi iskolának vagyona van 4 gyülekezetben 2 pengő; az Ifj. Ker. Egyletnek 7 gyülekezetben 855'77 pengő; a Leányszövetségnek 8 gyülekezetben 308'14 pengő; a Nőszövetségnek 20 gyülekezetben 777'94 pengő; az Énekkarnak 13 gyülekezetben 4519'77 pengő; Iratérjesztésből befolyt 3133'33 pengő; Iratérjesztésből eladott: teljes biblia 55, újtestamentom 330, Énekeskönyv 519, Árvaházi Képes Naptár 2161 drb. és Ref. Jövő 1162 példány.

A családlátogatást illetően 35 lelkész meglátogatott 896 családot.

Missziói bizottság a missziói körök 1940. évi állapotáról, valamint a belmissziói jelentést elfogadja, a gombási missziói kört 1942. január 1-től Sárközújlakhoz csatolni javasolja s az utazási napló és táblás kimutatásokat az Egyházkerületi Közgyűlésre felterjeszti.

K. m. f.

Kürthy Károly s. k.
előadó.

Egyházmegyei közgyűlés missziói bizottság jelentését és a gombási missziói körnek 1942. január 1-től Sárközújlakhoz való csatoló javaslatát elfogadja és határozati erőre emeli.

9. sz. A nagybányai Egyházmegye Lelkészszerkezletének azon javaslatait, hogy a Nagybányai Egyházmegye Segélyező Egyesülete továbbra is maradjon meg és azok a lelkészek, akik a megváltozott viszonyok között más egyházmegyéhez fognak tartozni, maradhassanak rendes tagok az alapszabályban biztosított jogaik és köteleességeik fenntartása mellett, a hátralékosok pedig szözlíttassanak fel, hogy tartozásaikat f. év december hó 31-ig haladéktalanul rendezzék

egyházmegyei közgyűlés határozati erőre emeli.

10. szám. Az egyházkerülethez címzett segély iránti kérvényeiket felterjesztés végett benyújtották a mikolai és kakszentmártoni egyházak.

Közgyűlés, amikor igazolja, hogy a beküldött kérvényekben foglalt kérések indokoltak és mindkét esetben komoly szükség esete forog fenn, a kérvényeket a mellékletekkel együtt pártolólólag terjeszti fel az Egyházkerületi Közgyűléshez. Egyidejűleg felhívja a kakszentmártoni presbytériumot, hogy a kérvényhez csatolja pótlólag az egyházközség költségvetését.

11. Nagy László egrii, Ghiczey Tibor tanítókat, Kádár Margit egrii, Tömörnyé—Kristóf Ilona kőszegremetei tanítónőket elnökség felhívja, hogy az E. T. V.-ik törvénycikk 24. §-a értelmében a közgyűlés előtt az esküt tegyék le.

Nagy László egrii, Ghiczey Tibor nagybányai tanítók, Kádár Margit egrii, Tömörnyé Kristóf Ilona kőszegremetei tanítónők az esküt a közgyűlés színe előtt leteszik.

Boros Jenő esperes az eskütétel alkalmából szeretettel köszönti az egyházmegye nevében az esküt tett tanítókat, illetve tanítónőket, reámutat beszédében a felekezeti iskolák és a tanítók munkájának nagy jelentőségére, Isten áldását kéri működésükre.

12. sz. Tárgyaltatott az Egyetemes Konvent 117/1941. sz. határozata a szeretetintézmények és szeretetmunkák egységesítésének tárgyában.

Közgyűlés szükségesnek tartja a magyar református egyház keretein belül vagy egyáltalában református jeleggel bíró szeretetintézmények és szeretetmunkák egységesítését, úgy az alapvető elvek, valamint a segélynyújtás szempontjából. Addig is, amíg ez az egységbetörmötés valamilyen formában — lehetőleg az Országos Szeretetszövetségen belül — megtörténik, kívánatosnak itéli egy központi nyilvántartó felállítását, ahol az összes református szeretetintézményeket nyilvántartják. Ez a nyilvántartó iroda gondoskodjék megfelelő módon arról, hogy a különböző szeretetintézmények és az azok által nyújtott szeretetszolgálat az ország lelkészi kara előtt is ismeretes legyen, továbbá közvetítse a megfelelő intézményekhez a hozzá központilag beérkező megkereséseket. Egyebekben a közgyűlés a konventi missziói bizottság javaslatait magáéva teszi.

13. sz. Tárgyaltatott Sulyok István püspök úr 3375—1941. sz. megkeresése azoknak a lelkészi állásoknak kijelölése tárgyában, amelyekben az E. T. II. t. c. 25. §-sa értelmében lekipásztorra akár meghívás akár pályázat útján csak az választható, aki előzően mint lekipásztor vagy mint theologiai tanár legalább két éven át működött vagy aki egyéb lelkészi szolgálatot a teljes lelkészi képesítés megszerzése után legalább 5 éven át teljesített.

Egyházmegyei közgyűlés az egyházkerületi közgyűlésnek Szatmár, Szatmárnémeti, Nagybánya, Máramarossziget egyházközségeket hozza javaslatba.

14. sz. A Sárközujlaki Egyház Elnöksége beterjeszti a presbitérium által 1940. okt. 20-án tartott presbiteri gyűlésen hozott 71. sz. határozatát, mellyel nevezett presbiterium azt kéri, hogy a most egyesített két egyházat E. M. közgyűlés szervezze meg újból, mint különálló egyházat.

E. m. közgyűlés a kérelmet elutasítja,

m e r t

a helyzet nem változott olyan mértékben, hogy a szétválasztás indokolt lenne s a két egyház külön-külön alig tudna megélni, míg egyesítve, erős, életképes egyházat alkot. Fent maradt természetesen az egyháznak az a joga, hogy a kérelmet megfelelőbb időben, kellően előkészítve, újra előterjessze.

15. sz. Az apahegyi leányegyház presbiteriuma f. évi február hó 23-án kelt 3. számú határozatát, amelyben kimondotta missziói egyházzá való önállósulását s a szinéváraljai egyház presbiteriumának március 2-án 5. számú határozatát, amelyben hozzájárult az önállósuláshoz,

közgyűlésünk feloldja, mert a rendelkezésére álló adatokból arról győződött meg, hogy a nagy anyagi és erkölcsi felelősséggel járó missziói egyházzá való önállósulás ügye kellőképpen előkészítve nincsen. Nem igazolta az apahegyi presbiterium a gyülekezet lélekszámát, vagyoni helyzetét. Nem biztosította lelkeszi állás fenttartását, már pedig a reális anyagi feltételek nélkül az önállósulás ki nem mondható s az önállósulás az ilyen körülmények között nem fogja kielégíteni azokat az igényeket sem, amelyek azt sürgetik. Egyben felhívja a presbiteriumokat, hogy törvényes kellékekkel felszerelve, kellő előkészítés után, terjesszék határozataikat a közgyűlés elé.

16. sz. Az apahegyi presbiterium f. évi április hó 27-én 1. szám alatt hozott határozatát, amelyben lelkeszi állást szervezett s annak díjlevelét állapította meg,

közgyűlésünk nem erősíti meg, mert nem a törvényes követelményeknek megfelelően, névszerinti szavazással hozott határozattal, állapított meg a díjlevél, továbbá, mert a díjlevélben feltüntetett javadalom tisztességes megélhetést nem biztosít.

17. sz. Az apahegyi presbiterium 1941. évi március 27-én 2. számú határozatában bemutatott tervrajz szerinti parochia építéséhez kér engedélyt.

Közgyűlésünk az apahegyi presbiterium kérelmét elutasítja, mert a parochia építési költségvetésben sem a szükséglet, sem a fedezet beállítása nem reális, s ilyen körülmények között építéséhez engedélyt nem adhat.

18. sz. A mikolai egyházközség elnöksége beterjeszti a presbiterium 1941. március 16-án tartott gyűlésén 23. szám alatt hozott határozatát, melyben az egyházmegyével szemben fennálló 275.25 P. tartozásának 50 százalékkal való csökkentését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés a kérelmet elutasítja, mert a mikolai egyház van olyan helyzetben, hogy a tartozását megfizesse s azért, hogy ma ilyen nagy összeg hátraléka van, csak az egyház okozható. Az értékek változása folytán mulasztás miatt ugyanis érezhető kedvezményt kapott.

19. szám. A szatmárhegyi egyház elnöksége beterjeszti jóváhagyás végett a presbiterium 1941. július hó 26-án tartott gyűlésén hozott 12. sz. határozatát, mellyel a szatmárhegyi Hangya szövetkezettel kötött adásvételi ügyletet, mi szerint 285 négyszögöl területet az egyháznak ajándékoz közművelődési célra.

Egyházmegyei közgyűlés a nevezett határozatot jóváhagyja s elnökséget megbizsa s felhatalmazza, hogy a szerződést jóváhagyási záradékkal lássa el s ennek megtörténte után terjessze fel további jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűléshez.

20. szám. A nagybányai egyház elnöksége beterjeszti jóváhagyás végett a presbiterium által az 1941. aug. hó 24-ik napján tartott gyűlésen hozott 38. sz. határozatot, mellyel az egyház tulajdonát képező, özv. Fülöp Imréné által ajándékozott, a nagybányai 2222. sz. betétben 2380, 2381. hrsz. alatt felvett ingatlant eladja 8000 Pengő vételárért Prigya István és neje nagybányai lakosoknak.

Egyházmegyei közgyűlés a határozatot jóváhagyja s megbizsa s felhatalmazza az elnökséget, hogy a szerződést jóváhagyási záradékkal lássa el s azután jóváhagyás végett terjessze fel az egyházkerületi közgyűléshez.

I n d o k o l á s :

Jóvá kellett hagyni a határozatot, mert az a törvény intézkedésének betartásával lett hozva, az elért vételár megfelelőnek mutatkozik, az eladáshoz az ajándékozó is hozzájárult és mert az egyház — példás szelleméről téve tanúságot — új ingatlant vett a kapott összegen, sőt még az új ingatlan vételárába 2000 Pengőt saját pénztárából adott.

21. szám. A nagybányai egyházközség elnöksége beterjeszti jóváhagyás végett a presbyterium által az 1941 október 12-én tartott gyűlésén hozott 52. sz. határozatot, mellyel 10.000 Pengő vételárért megveszi Heidenhoffer Rozália nagybányai lakostól a nagybányai 3524. sz. betétben 1730—10. hrsz. alatt felvett házastelket.

Egyházmegyei közgyűlés a határozatot jóváhagyja s megbizza az elnökséget, hogy a szerződést jóváhagyási záradékkal lássa el s azután további jóváhagyás végett terjessze fel az egyházkerületi közgyűléshez.

I n d o k o l á s :

A határozat a törvény intézkedésének betartásával lett hozva s a presbyterium kellő gondossággal járt el akkor, mikor az özv. Fülöp Imréné által ajándékozott ingatlan eladásából nyert összeget azonnal ingatlanba fektette be, sőt hogy az ingatlanba fektetett vagyon állagát növelje, a vételárhoz még saját pénztárából 2000 Pengőt adott.

A beterjesztett adatokból megállapítható, hogy a vételár megfelelő s az ingatlan, miután azon új ház van, jó befektetésnek mutatkozik.

22. szám. A nagybányai presbyterium f. évi augusztus hó 24-én tartott gyűlésén 42. sz. alatti határozatában a presbyterium létszámának 20—28-ra való felemelését s az egyházmegye határozatának jogerőre emelkedése után a presbyterium kiegészítésének engedélyezését kéri.

Közgyűlésünk a nagybányai presbyterium kérelmét teljesíti, a presbyterium létszámát 28-

ban állapítja meg s engedélyt ad a létszám kiegészítésére.

23. szám. A szárazberekai presbytérium f. évi nov. hó 1-án, 40. sz. határozatában régi iskolájának átépítését s egyben 2 tantermes iskolává való kibővítését mondotta ki. Az építés szükségességét az iskola délnyugati falának kidülési veszélye indokolja. A költségvetés 28 791 pengő szükségletet tüntet fel, amely összeg fedezésére a Vallás- és Közoktatásügyi minisztériumtól kér az iskola építési segélyt.

Közgyűlésünk feloldja a szárazberekai presbiterium határozatát és utasítja a presbiteriumot, hogy az alakiságok betartásával hozott új határozatot terjesszen be. Egyben kimondja a felüntetelt indokok alapján az iskolaépítés szükségességét, s felkéri az Elnökséget, hogy a presbiterium új határozatát legmelegebb ajánlásával támogassa, s az építéshez engedélyt adjon, ha a presbiterium igazolta a segély elnyerését, vagy hogy a fedezetről kellőképen gondoskodott.

24. sz. Peleskey Sándor a nagykárolyi egyházmegye esperese közgyűlésünktől a mátészalkai ref. tanítóképző fentartását biztosítani hivatott, állandó évi összeg megajánlását kéri.

Közgyűlésünk nem zárkozik el a mátészalkai tanítóképző támogatásától, de amennyiben a Szatmáron megnyílt tanítónőképző is a Szatmármegye területén alakult 3 egyházmegye támogatását élvezte a multban s támogatására van utalva a jövőben, e két intézet anyagi támogatása így nagyobb megterheltetést jelent egyházmegyéinknek, e kérdésben érdemileg csak akkor dönt, ha újra alakultan régi keretei közt határozhat.

25. sz. Az aranyosmeggyesi egyház Elnöksége be-terjeszti jóváhagyás végett a presbiterium által az 1941. évi október hó 12-én tartott gyűlésén 9. szám alatt hozott határozatát, mellyel tudomásul veszi a gondnok azt a bejelentését, hogy az egyház tulajdonát képező s az aranyosmegyei 745. sz. betétben 486. hrsz. alatt felvett beltelket csendőrlaktanya céljaira 6 évre bérbeadta.

E. m. közgyűlés megállapítja azt, hogy az egyház javai felett csak a presbiterium jogosult

rendelkezni, s azok bérbeadását is csak ő jogosult eszközölni, érdemi elbírálás előtt visszaadja a határozatot azzal, hogy készíttessen egy szabályszerű bérleti szerződést, melyben arra is legyen intézkedés, hogy mi legyen a bérleti összeg akkor, mikor a mai korlátozó rendelkezések megszűnnek, s miután ezt a szerződést a szerződő felek aláírták, igazolva az 1939. szeptember 1-i bérösszeget, hozzon új határozat, s azt terjessze fel a szerződéssel s az 1939. évi szeptember 1-i bért igazoló adattal jóváhagyás végett.

Felhatalmazza s megbizza az Elnökséget, hogy ha nevezett egyház a szabályszerűen kiállított szerződést bemutatja, s azt az Elnökség elfogadhatónak találja, jóváhagyási záradékkal lássa el.

26. sz. Tárgyaltatott Sulyok István püspök úr 3587—1941. sz. leirata, mely szerint az egyházkerületi tanácsbírói tisztségre Adorján, Batiz, Halmi, Kiskolcs, Kőszegremete, Pettyén és Turterebes egyházközségek nem küldtek szavazatot.

Egyházmegyei közgyűlés felhívja Adorján, Batiz, Halmi, Kiskolcs, Kőszegremete, Pettyén Turterebes egyházközségeket, hogy 30 napon belül elfogadható módon igazolják a szavazatok elmaradását. Amennyiben ezt nem tennék meg, 5—5 pengő pénzbírságot fizessenek a népiskolái alap javára Gacsályi Zsigmond egyházmegyei pénztárnokhoz.

27. sz. A mikolai presbiterium beterjeszti 1941. évi október 5 én hozott 79. számú szabályszerű határozatában megállapított új adókulcsát. Az adókulcs következő:

1. Személyi adó : 4 P.
2. Vagyoni adó : a) vagyontalanok nem fizetnek csak személyi adót,
b) egy szoba konyhával bírók fizetnek 8 kgr. rostált búzát,
c) több szoba konyhás házzal bírók fizetnek 48 kg. rostált búzát,
d) 20 osztályba sorozza a birtokokat, aminek azon-

ban az a lényege, hogy minden katasztrális hold föld után 6 kg. rostált búzát fizetnek.

3. Szolgálmányi adó:

- a) igával rendelkezők 1 igás napszámot adnak,
- b) igával nem bírók egy kézi napszámot.

Közigyűlés a mikolai presbyterium új adókulcsát megerősíti.

28. szám. A berendi leányegyház presbyteriuma felterjeszti 1941. augusztus 31-én hozott 42. sz. szabályszerű határozatában megállapított új adókulcsát, amit az 1921. évi elavult adókulcs korszerűtlen volta tett szükségessé. Az adókulcs 4 osztályu:

1. Vagyontalan egyháztagok 10 kg. száraz, szemes tengerit fizetnek,
2. Telektulajdonosok 20 kg. száraz, szemes tengerit fizetnek,
3. Telekkel és földbirtokkal bírók, minden telek után 20 kg. szemes tengerit és minden köblös föld után 3 kg. búzát, külbirtokosok 2 kg. búzát fizetnek.

4. Szabadfoglalkozásuak a E. T. szerint fizetnek egyházi adót.

Egyházmegyei közgyűlés a berendi leányegyház adókulcsát jóváhagyja azzal, hogy a külbirtokosok egyházi adója az E. T. III. t.-c. 10. §-a c) pontja szerint csak a reájuk kivethető adó 25 százaléka lehet. Megállapítja közgyűlés, hogy a köblös 1200 négyszögöllel számítandó és hogy a negyedik csoportbeliek az állami egyenes adójuk 10 százalékát fizetik egyházi adóban.

29. szám. A kispeskei presbyterium beterjeszti 1941. március 30-án kelt 5. számú és 1941. október hó 23-án hozott 2. számú szabályszerű határozatában megállapított új adókulcsát.

Közigyűlésünk a kispeskei presbyterium fenti számú határozatait feloldja s utasítja a presbyteriumot új adókulcs elkészítésére. Mert az E. T. nem ismer lelkésznek, tanítónak, egyháznak járó adó megkülönböztetést.

30. szám. A kispeskei presbyterium 1941. január 12-én 5. számú szabályszerű határozatával kimondta,

hogy a lelkészi díjlevélben felvett 9 öl tűzifa járandóságából 3 ölet terményjárandóságra változtat át lelkész kívánságára, akinek elegendő 6 öl tűzifa is. Megállapítja presbyterium, hogy a 3 öl tűzifa ellenértékének 6 mázsa buza felel meg és ezt az egyházi takarékmagtár kamataiból óhatja szolgáltatni.

Közgyűtés fenti számú határozatot feloldja s kötelezi a presbyteriumot, hogy a lelkész díjlevél szerinti járandóságát javadalmas óhajta szerint vagy természetben, vagy napi beszerzési áron pénzben szolgáltatassa ki.

31. szám. A máramarosszigeti presbyterium 1941. évi szeptember hó 7-én 5. számú szabályszerű határozatában kimondta a 4. tanítói állás szervezését s e tanítói állás díjlevelét természetbeni lakás, az elnyerendő államszegély mellett, évi 140 pengő alapfizetésben állapította meg.

Közgyűlésünk a máramarosszigeti presbiterium fenti határozata alapján a 4. tanítói állás megszervezését jóváhagyja s a díjlevelet, amennyiben törvényes követelményeknek megfelelő értéket képvisel, megerősíti, záradékolja és további megerősítés végett felterjeszti a Főtiszteletű és Méltóságos egyházkerületi közgyűléshez.

32. a) sz. Az aranyosmeggyesi presbiterium 1941. évi október hó 12-én tartott gyűlése 7. számú szabályszerű határozatával megkezdett ingatlan építkezései befejezésére a „Csonkási föld ára” elnevezésű saját alapjából 1000 pengő kölcsön felvételét határozta el, amihez egyházmegyei közgyűlés jóváhagyását kéri.

Közgyűlés az aranyosmeggyesi presbiterium határozatát jóváhagyja, mert célszerűnek tartja a készpénz alapoknak gyümölcsöző ingalanba való befektetését. Kötelezi presbiteriumot, hogy a kölcsönvett összeget, amennyiben nem lekötött jövedelmű az alap, kamatmentesen, de ha az, akkor 6 százalékos kamatokkal 5 év alatt fizesse vissza és erről haladéktalanul állítson ki minden presbiter, mint kézfizető kezes által aláírt szabályszerű adóslevelet.

32. b) sz. A szatmárgörbbedi leányegyház presbite-

riuma 1941. évi július hó 27-én tartott gyűlésének határozatában 500 pengő kölcsönnek saját alapjából való felvétele jóváhagyását kéri 5 évi kamatmentes visszafizetési kötelezettség mellett.

Közgyűlés a szatmárgörbedi leányegyházat feljogosítja 500 pengő kölcsönnek saját alapjaiból való felvételére 1941. évtől kezdődő 5 évi 3 százalékos kamatokkal való visszafizetés mellett, hogy iskoláját befedhesse, egyben kötelezi presbiteriumot a valamennyi presbiter által aláírt adóslevél beküldésére.

33. szám. Targyaltatott a Tiszántuli Református Egyházkerület Püspöki Hivatalának 3700—1941. számú leirata a visszatéréssel kapcsolatos intézkedésekről.

Egyházmegyei közgyűlés az eredeti egyházmegyei állapotok visszaállítását és az ide vonatkozó zsinati törvények és határozatok végrehajtási utasítását megnyugvással veszi tudomásul. A nagybányai egyházmegye visszaadja a máramarosugocsai egyházmegyének Dabolc, Halmi, Hosszumező, Kisbábony, Máramarossziget, Nagybocksó, Nagytarna, Tamásvárálja, Turterebes egyházközségeket, összesen 9-et és a szatmári egyházmegyének Atya, Csengerbagos, Óvári, Pusztadaróc, Szamosdara, Szamosdob, Szatmár, Szatmárnémeti, Vetés egyházközségeket, összesen kilencet és visszaveszi saját közigazgatási hatáskörébe és joghatósága alá a máramarosugocsai egyházmegyétől Nagypalád, egy egyházközséget, a szatmári egyházmegyétől pedig Garbolc, Kíshodos, Kispalád, Magosliget, Méhtelek, Nagyhodos, Rozsály, Tisztaberek, Uszka összesen 9 egyházközséget. Amikor a joghatósága alól kiváló egyházközségek vezetőinek, tagjainak életére, munkájára Isten áldását kéri és a hozzá visszatérő egyházközségeket szeretettel köszönti, alázatos hálával adózik az örökkegyelmű Istennek, aki a népek történetét intéző akaratával az erőszakkal szét szakított, úgy földrajzilag, történelmileg, mint egyházi és politikai közigazgatás tekintetében összetartozó területeknek a régi egységbe

visszatérését a huszonkésztendő idegen uralom szörnyű emlékü impériumának megszűnése után, megengedte.

34. sz. Esperes Ur, amennyiben a zsinat által hozott V—1941. sz. törvény alapján a szétszakított egyházmegyék 1942. január 1-től ősi kereteik között fogják folytatni élettevékenységeiket, egyházmegyénkből 9 egyház a szatmári, 9 a máramaros-ugocsai egyházmegye kebelébe tér vissza, úgy a maga, mint a többi távozó egyházak lelkészei és tanítói nevében a következőkben vesz búcsut közgyűlésünktől:

„Nagytilszteleltű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Most, amikor esperesi minőségemben utoljára állok itt a Nti és Ngos Egyházmegyei gyűlés színe előtt, nem mulaszthatom el, hogy legalább néhány keresetlen szóval el ne búcsuzzam tőletek, akikkel a megpróbáltatás évei alatt együtt munkálkodtam és küzdtem, együtt imádkoztam és reménykedtem a mi anyaszentegyházunkért és néptünkért.

Épen öt és fél esztendeje annak, hogy bizalmatok az esperesi tisztség viselésére elhívott, amely öt és fél esztendő egyik legizgalmasabb korszaka volt nemcsak a mi egyéni életünknek, de a mi anyaszentegyházunk és nemzetünk életének is. Ilyen időkben és ilyen körülmények között a kormányrudnál állani fokozott felelősséget jelentett számomra, mert a legkisebb tévedés, vagy mulasztás is helyrehozhatatlan károkat és veszedelmeket hozhatott volna reánk. Hogy ilyesmi nem következett be, azt távolról sem a magam éberségének és a saját munkám eredményének tudom be, hanem annak, hogy az én elnöktársamban, valamint a tanácsbírói, jegyzői és tanítói karban, különösen pedig az egyházmegyei ügyész úrban olyan munkatársakat bírtam, akikkel együtt munkálkodni, valóban öröm volt a számomra. Kérem, fogadják értékes támogatásukért leghálásabb köszönetemet.

Hogy miképpen végeztem szolgálomat, annak elbírálása nem én reám tartozik. Ezzel kapcsolatban én most csak annak a kijelentésére szorítkozom, hogy sohasem a törvénynek rideg paragrafusai, hanem a szívem sugallata és lelkiismeretem parancsa szerint intéztem az ügyeket mindig az anyaszentegyház érdekeire tekintettel. Nem hivatali főnök, hanem testvér, barát és szolgatárs akartam lenni s ha talán valamikor szigorubb eszközökhöz nyul-

am is, azt sohasem a hatalom megmutatása, hanem pusztán az anyaszentegyház magasabb érdekeinek megóvása végett cselekedtem.

Most, amikor válnom kell tőletek, bár ennek egy mindnyájunkra nézve örvendetes sorsfordulat az előidézője, nem tagadom, hogy fájdalmas tőletek az elválás. Fájdalmas pedig azért, mert minket a közös próbák és szenvedések valóban testvérekké avattak, mert mi megtanultuk szeretni és becsülni egymást és megtanultuk azt, hogy sohasem egymás ellen, hű dicsőség keresésből, hanem mindig egymással és egymásért kell munkálkodnunk az anyaszentegyház és népünk érdekében. Ilyen értelemben ezután is szolgáltatások maradok. Kérlek, testvérek meg emlékeitekben, aminthogy én is szívembe zárlak mindnyájaitokat és kedves emlékként fogom megőrizni a veletek való munkálkodásomat.

A nagykegyelmű Isten pedig, akinek jósága mindenre elégséges, áldjon és őrizzen meg mindnyájaitokat. — Áldja és őrizze meg a nagybányai egyházmegye gyülekezeteit és hűveit, hogy szolgálhassák ezek mindvégig az Ő nagy nevének dicsőségét! Ámen.

Gy. Kovács József tanácsbíró közgyűlésünk nevében meghatottan köszöni esperes ur 5 és fél évi egyházkormányzását, köszönti a távozókat. Szőke József tanítóképviseelő a tanítóikar nevében köszöni a szeretet nagy tanítását, amely esperes ur minden ténykedéséből kiragygott.

Közgyűlésünk amikor Isten iránti hálás szívvel örvend, hogy 22 éves vágya valósul meg, hogy az anyaországhoz való visszacsatolás által ismét a tiszántúli egyházkerületbe bekebelezve, ősi összetételében folytathatja egyházkormányzó munkáját és január 1-vel Trianon gyászos emléke egyházmegyénkből is eltűnik, mégis a két-évtizedes nyomoruság és szenvedés között egy sorsot hordozó, vele testvéri közösségben élő, most a szatmári és máramaros-ugocsa egyházmegyékbe visszatérő gyülekezetektől az elválás szomorúságával bucsuzik. Szeretettel és áldáskívánással bocsájtja ki őket belőlük. Virágzó legyen életük, gyümölcsöző munkájuk Isten dicsőségére.

Esperes urnak, aki a megpróbáltatás legnehezebb idejében 5 és fél évig, a székfoglalójá-

ban hangoztatott program szerint, Isten kegyelméből igehirdetője, vigyázója és kormányzója volt egyházmegyénknek, áldott munkájáért köszönetet mond. Mint a szeretet embere állott őt a parancsnoki hidon, mindig erő volt szava, tanácsa és intése. Midőn fájo szivvel vesz búcsút, érdemét jegyzőkönyvében örökíti meg. — Sokáig éltesse az Isten, világoljon és melegítsen szeretetével, tegye Isten olyan kedvessé szolgálatát továbbra is, mint közöttünk volt. A tanácsbírói karból távozó Sárközi Lajos tanácsbírónak, Kürthy Károly tanácsbírónak, számvevőszéki és belmissziói előadónak, Papp József tanácsbírónak, továbbá Dr. Kiss Bertalan lelkeszi jegyzőnek, Bara József számvevőnek, a távozó gyülekezetek lelkeszeinek és tanítóinak, akik fáradhatatlan tevékenységgel munkálkodtak egyházmegyénk kebelében, köszöni szolgálataikat, érdemeiket ugyancsak jegyzőkönyvében megörökíti.

A visszatérőket szeretettel öleli magához.

35. sz. Elnök a gyűlést bezárja, mely a 245. dicséret éneklésével, Esperes úr imádságával ért véget.

A nagybányai református egyházmegye 1941. évi november hó 10-én tartott közgyűlésének e jegyzőkönyvben foglalt 1—35. sz. határozatait hitelesítjük.

Szatmár, 1941. november hó 17-én.

Boros Jenő s. k.

esperes.

Dr. Helmeczy József s. k.

tanácsbíró, világi elnök.

Dr. Harcsár Géza s. k.

ügyész.

Gulya Géza s. k.

főjegyző.

Dr. Kiss Bertalan s. k.

jegyző.

A bíróság határozatai.

1. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Időszaki Tanácsa, mint Közigazgatási Bíróság a File József panaszára Sipos Béla szatmárhegyi kántor ellen fizetés kiszolgáltatásért folyamatba tett ügyben 1941. augusztus 11-én, Szatmárnémetiben tartott tárgyaláson a következő

v é g z é s t

hozta :

A Nagybányai Református Egyházmegye Időszaki Tanácsa, mint Közigazgatási Bíróság utasítja File József panaszost és Sipos Béla panaszlottát, hogy követeléseiket számszerűleg pénzösszegben tüntessék fel, bizonyítékaikat írásban terjesszék elő.

I n d o k o l á s :

Bíróság sem panaszos, File József követeléséből, sem panaszlott, Sipos Béla viszontköveteléséből a tényleges követelés végösszegét számszerűleg pénzösszegben pontosan megállapítani nem tudta, ezért kellett utasítani feleket követeléseik és bizonyítékaik újabb beterjesztésére.

K. m. f.

Boros Jenő

esperes elnök.

Dr. Bőszörményi Emil

gondnok, elnök.

Gulya Géza

jegyzőkönyv-vezető.

2. szám. A nagybányai egyházmegye időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság Wéghoffer Sándor sárközujlaki lelkész panaszosnak Kurpé Ferenc sárközujlaki lakos, gondnok elleni fegyelmi ügyében az alantírott napon és helyen megtartott tárgyaláson a következőképen

i t é l t :

Kurpé Ferenc sárközujlaki lakos, gondnokot vétkesnek nyilvánítja az E. T. V. t.-c. 34. §-a 1, 3, 4. pontjaiban meghatározott fegyelmi vétségben s ezért őt a E.

T. V. t.-c. 35. §. d) pontja alapján viselt hivatalától vagyis a sárköz-sárközüjlaki egyháznál viselt gondnoki tisztétől elmozdítja.

i n d o k o l á s :

Beigazolást nyert, hogy a panáslott viselkedése a gondnoki állás méltóságát sérti, a lelkeszi tekintélyt lealacsonyítja, az egyház békéjét feldulja, a felsőbb hatóság törvényes rendeleteivel szemben izgat, ez okból vétkeinek kellett kimondani s megfelelő büntetéssel kellett sújtani.

Kelt Szatmárnémetiben, 1941. augusztus 11.

Boros Jenő s. k.
esperes.

Dr. Böszörményi Emil s. k.
gondnok,

Dr. Mártha József s. k.
jegyzőkönyvvezető.

3. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Időszaki Tanácsa, mint Fegyelmi Biróság a Mogyorós Sándor csengerbagosi lelkész perujító kérelmében 1941. aug. hó 11-én Szatmárnémetiben tartott tárgyaláson a következő

i t é l e t e t

hozta :

A Nagybányai Református Egyházmegye Időszaki Tanácsa, mint Fegyelmi Biróság Mogyorós Sándor csengerbagosi lelkész perujító kérelmének helyt ad és az elene hivatalból lefolytatott fegyelmi ügyben a Fegyelmi Biróság 5—1938—Em. számú első, 6—1939. Ek. másodfoku ítéletét hatályon kívül helyezi és őt a vád és következményei terhe alól felmenti.

I n d o k o l á s :

Fegyelmi Biróság megállapította, hogy a Mogyorós Sándor fegyelmi ügyében hozott ítélet amennyiben a másodfoku bíróság ítélete ellen beadott felebbezését visszavonta, jogerőssé vált. Jogában állott tehát, hogy perujító kérelemmel éljen. A perujító kérelmében pedig olyan bizonyítékokat terjesztett elő, s azokat tanuvallomásokkal

igazolni is tudta, amely bizonyítékokat a fegyelmi ügy lefolytatása alatt előterjeszteni nem volt alkalma, hogy a román állami hatóságok szabadsága és testi épsége veszélyeztetésére adtak ki intézkedéseket. Szabadsága és testi épsége megóvása érdekében hagyta el állását. Ezen indokok alapján állás elhagyása nem képezi fegyelmi eset tényét. Így a bíróság ez ügyben hozott ítéletét hatályon kívül kellett helyezni és őt fel kellett menteni.

K. m. f.

Boros Jenő
esperes, elnök.

Dr. Böszörményi Emi
gondnok, elnök,

Gulya Géza
jegyzőkönyvvezető.

4. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Időszaki Tanácsa, mint Közigazgatási Bíróság az. özv. Tóth Gáborné turterebesi és özv. Biky Jenőné beregszászi lakosok panaszára Horváth Pál kisbábonyi lelkész és a kisbábonyi presbyterium ellen javadalom kiszolgáltatásáért folyamatba tett ügyben 1941. augusztus hó 11-dikén Szatmárnémetiben tartott tárgyaláson a következő

v é g z é s t

hozta :

A Nagybányai Református Egyházmegye Időszaki Tanácsa, mint Közigazgatási Bíróság bizonyítási eljárást rendel el a következő tények megállapítására: 1. Hány drb magfa és hány cserfa áll fenn a kérdéses területen s milyen értéket képviselnek azok. 2. A Tóth Gábor halála után vágtak-e ki fát s ki vágatott ki s milyen értékűek voltak azok? 3. Váगतott-e ki Horváth Pál bokrokát s milyen értékűek voltak azok? 4. A parochiális telek körüli fákból hány darabot vágtak ki, milyen értékűek voltak azok? 5. A tényállás tisztázása végett kihallgatandók: Neszezon Antal turterebesi, Angi Antal kisbábonyi és Szép Kálmán turterebesi lakosok tanuként. 6. Megállapítandó, hogy Tóth Gábor és Biky Ferenc meddig szolgáltak a kisbábonyi egyházban és Biky Ferenc szolgálati ideje alatt mi volt a magfák értéke?

A vizsgálat foganatosítására vizsgáló bizottságot küld ki Bíróság Kürthy Károly tanácsbíró és Sallak János szat-

mári erdőmérnök személyében, azzal a felhívással, hogy a kézbesítéstől számított 30 nap alatt a vizsgálatot ejtsék meg s a vizsgálati jegyzőkönyvet terjesszék be az esperesi hivatalba.

Egyben felhívja Tóth Jenő lázári lelkészt, hogy igazolja néhai Tóth Gábor örököseit (hagyaték átadó végzéssel, vagy haláleseti ívvel) és özv. Biki Jenőné beregszászi lakost, hogy igazolja néhai Biki Ferenc életben levő örököseit (hagyaték átadó végzéssel, vagy haláleseti ívvel).

Meghagyja özv. Tóth Gábornénak, hogy előlegként a vizsgálati költségekre 50 Pengőt fizessen be az esperesi hivatalba.

A végzés megküldendő özv. Tóth Gáborné, Tóth Mária—Szép Kálmánné, Tóth Ilona turtarebesi, Tóth Jenő, Tóth Gábor lázári, özv. Biki Jenőné Beregszász Wesselényi-utsa 17. sz. alatti lakosoknak, Horváth Pál kisbábonyi lelkésznek és a kisbábonyi presbyteriumnak.

K. m. f.

Boros Jenő,
esperes, elnök,

Dr. Böszörményi Emil,
gondnok, elnök,

Gulya Géza,
jegyzőkönyvvezető.

5. szám. A Nagybányai Egyházmegye Birósága, mint Fegyelmi Biróság a Dr. Koronka Pál vetési lelkész által saját maga által kért fegyelmi ügyben nevezett által beadott felebbezés folytán az egyházmegyei elnökség által 1940. augusztus hó 29-én kelt 9. f. ü.—1940. szám alatt hozott végzést vizsgálat alá vévén, alólírt helyen s napon a következő

v é g z é s t

hozta:

A biróság a felebbezést elutasítja s az elnökség megtámadott végzését helyben hagyja.

I n d o k o l á s:

Fegyelmi Biróság nem lát okot a fegyelmi eljárás megindítására,

mert jóllehet úgy az egyházmegyei, mint a kerületi közgyűlés megállapította, hogy az új díjlevél a régivel szemben értékcsökkenést mutat, mindamellett az egyházmegyei bíróság feltételezi, hogy Dr. Koronka Pál úgy a maga, mint az egyházközsége érdekében jóhiszeműleg járt el az új díjlevél megállapításakor,

viszont megérti Boros Jenő esperesnek a neheztelt kijelentését, miután az új díjlevél a régivel szemben szakértői vélemény szerint is kifogás alá eshetik,

mi okból a fegyelmi eljárás mellőzését s a rendelkező rész szerinti döntést tart helyesnek.

Kelt Szatmárnémeti, 1941. november 10-én.

Sárközi Lajos s. k.

egyházi elnök.

Dr. Helméczy József s. k.

világi elnök.

Dr. Mártha József s. k.

jegyzőkönyv-vezető.

6. szám. A Nagybányai Református Egyházmegye Időszaki Tanácsa mint Fegyelmi Bíróság Németh Sándor szatmári lakos által Kakassy János gimnáziumi tanár ellen beadott panaszának Szatmárnémetiben 1941. augusztus hó 11-én tartott tárgyalásán a következő

v é g z é s t

hozta :

A Nagybányai Református Egyházmegye Időszaki Tanácsa mint Fegyelmi Bíróság Németh Sándor szatmári lakos által Kakassy János gimnáziumi tanár ellen beadott panaszának ügyét mindkét fél részéről véglegesen lezártak nyilvánítja.

I n d o k o l á s :

Németh Sándor panaszoló panaszát írásban és szóban az Egyházmegyei Fegyelmi Bíróság előtt visszavonta és Kakassy János tanártól a Bíróság előtt bocsánatot kért. Kakassy János kinyilatkoztatta, hogy ezzel az ő részére az elégtételad is megtörtént s így az ügyet befejezettnek tekinti.

K. m. f.

Boros Jenő

esperes, elnök.

Dr. Böszörményi Emil

gondnok, elnök,

Dr. Kiss Bertalan

jegyzőkönyv-vezető.

7. szám. A Nagybányai Egyházmegye Időszaki Tanácsa, mint fegyelmi bíróság, Kolumbán Antal miszbányai lakos, bányamérnök panaszosnak Márton Ferenc misztótfalusi lelkész panaszlott elleni fegyelmi ügyében az alantírott napon és helyen megtartott tárgyalás után a következőképen

i t é l t:

Márton Ferenc misztótfalusi lelkész panaszlottat a vád és következményei alól felmenti.

I n d o k o l á s:

Bíróság megállapítja, hogy panaszlott egy neki átadott s már előzetesen elkészített, panaszos ellen irányuló feljelentést írt le gépen, mely cselekmény fegyelmi eset tényét nem állapítja meg s ezért fel kellett menteni, mivel a feljelentésért felelősségre nem vonható.

Kelt Szatmárnémetiben, 1941. november 10.

Boros Jenő s. k.
esperes.

Tabajdi György s. k.
világi elnök,

Dr. Mártha József s. k.
jegyzőkönyvvezető.

8. szám. A Nagybányai Református Egyházmegye Bírósága, mint Közigazgatási Bíróság, özvegy Tóth Gáborné turterebesi, özvegy Biky Jenőné beregszászi lakosok panaszára Horváth Pál kisbábonyi lelkész és a kisbábonyi presbyterium ellen javadalom kiszolgáltatása iránt folyamatba tett közigazgatási ügyben, 1941. november hó 10-én Szatmáron tartott tárgyaláson, a következő

i t é l e t e t

hozta:

A Nagybányai Református Egyházmegye Közigazgatási Bírósága panaszosok kérelmének helyt ad és megállapítja, hogy a halmi határban Hegyaljai dűlőben fekvő, a halmi 252 sz. tjkvben 832. hrsz. alatt felvett ingatlanon levő faállomány lelkészi javadalom címén megilleti 1. Biky Ferenc volt kisbábonyi, majd nagyszőlősi lelkész örököseit 4/43-ad részben, 2. Tóth Gábor volt kisbá-

bonyi lelkész örököseit 37/43-ad részben, 3. Horváth Pál kisbábonyi lelkészt 2/43-ad részben. Kötelezi a kisbábonyi lelkészt, hogy tűrje, hogy ez a faállomány letaroltassék és árverésen eladassék. Elrendeli, hogy a befolyó vételárból levonassék 18 Pengő s az arányosan és pedig 4/41-ed részben Biky Ferenc örököseinek, 37/41-ed részben Tóth Gábor örököseinek fizetessék ki. Kötelezi az összes érdekelteket, hogy tűrjék, hogy a vételárból levonassék az összes kiadás és pedig a bírósági eljárással felmerült és ezennel 85 pengőben megállapított költség, valamint a faállomány értékesítésével felmerülő összes költség és az így fentmaradó összeg fizetessék ki és pedig 4/43-ad részben Biky Ferenc örököseinek, 37/43-ad részben Tóth Gábor örököseinek és 2/43-ad részben Horváth Pálnak. Egyben felhívja özv. Tóth Gáborné turterebesi lakost, hogy igazolja Tóth Gábor örököseit (hagyatékátadó végzéssel, vagy haláleseti ívvel) és özv. Biky Jenőné beregszászi lakost, hogy igazolja néhai Biky Ferenc életben levő örököseit (hagyaték átadó végzéssel, vagy haláleseti ívvel) s az igazolásig azonban elrendeli, hogy úgy a Tóth Gábor örököseit, mint a Biky Ferenc örököseit illető összeg az egyházmegye pénztárában őriztessék. Felhatalmazza özv. Tóth Gáborné turterebesi lakost, hogy a hatóságnál kérje a faállomány letarolásának engedését, az árverést foganatosítsa, vételárat felvegye s kötelezi, hogy azt azonnal az egyházmegye pénztárába fizesse be. S ugyanőt arra kötelezi, hogy az összes kiadásokat és költségeket előlegezze, amely neki a faállomány vételárból fenti módon megtérül.

I n d o k o l á s :

A megjelölt ingatlanon levő faállomány a kisbábonyi egyházban szolgálatot teljesített lelkészek javadalmát alkotta. A faállomány, mint a lelkészi javadalom része olyan arányban kell, hogy illesse az egymást követően szolgálatot teljesített lelkészeket, amint rövidebb, vagy hosszabb volt szolgálati idejük. Ennek figyelembe vételével a vizsgálat rendjén igazoltak szerint a fenti rendelkező részben felsorolt arányt kellett megállapítani.

A rendelkezések többi része eszköze annak, hogy tehető pénzzé a faállomány.

18 Pengő azért vonandó le s adandó ki Horváth Pál kivételével a többi igénylőnek, mert 1 fát Horváth Pál vágatott ki és annak az értékét a szakértő 18 Pengőben állapította meg.

Csak azt lehetett megállapítani, hogy az elhalt Biki Ferenc és Tóth Gábor örököseit megilleti a faállomány a javasolt arányban, kifizetni azonban ezeket az összegeket addig, ameddig nem igazolják kizárólagos örökös minőségüket, nem lehet. Addig tehát az egyházmegye pénztárában őrizendő meg.

Miután özv. Tóth Gáborné a lelkési telekről levágott fák értékét nem vette panaszába, Biróság ezirányban nem határozott.

A költségek előlegzésére özv. Tóth Gábornét kellett kötelezni, mert az ő kérésére indult meg az eljárás s a befolyó vételárnak a legnagyobb része amugy is a Tóth Gábor gyermekeit illeti.

A költségeket azért állapította meg a vételár terhére, mert az ügy elintézése mindenik érdekeltnek egyformán érdekében állt és igazságosnak azt találta, hogy a költségeket tulajdoni arány szerint viseljék.

K. m. f.

Boros Jenő
esperes elnök.

Dr. Helmeczy József
világi elnök.

Gulya Géza
jegyzőkönyv-vezető.

a) Az egyházmegye tisztikara.

Elnökség : Boros Jenő szatmári lelkész, esperes 1936. április 28 óta. Dr. Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok, földbirtokos Szatmár és Nagykolcs, 1929 nov. 20 óta.

Jegyzők: Gulya Géza lelkészi főjegyző 1940, Dr. Kiss Bertalan lelkészi jegyző 1941, Dr. Mártha József főjegyző, ügyvéd Szatmár (1933—5) Tereh Géza jegyző, tanár Szatmár (1933—5).

Ügyész: Dr. Harcsár Géza ügyvéd, Szatmár (1901. szeptember 14.)

Pénztárnok : Gacsályi Zsigmond lelkész, Kiskolcs (1931—31).

Levéltárnok: Veres Ferenc k. tanító Nagybánya (1907—30).

Könyvtárnok: Kolos Vince lelkész, Vámfalu (1911—143).

b) Az egyházmegye bírósága.

Elnökség : Boros Jenő esperes és Dr. Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok.

Tanácsbírók : a) Lelkésziek : Gy. Kovács József Ombod (1926—7) Sárközi Lajos Szatmárnémeti (1929—54) Kürthy Károly Halmi (1936—69) Papp József Máramarossziget (1936—69.) Gacsályi Zsigmond Kiskolcs (1938—7.) Visky Ferenc Egri (1939—3.) b) Világiak : Dr. Helmeczy József földbirtokos, Pettyén (1926—6.) Nagy Béla földbirtokos, Lázári (1929—5.) Dr. Jakó Endre szolgabíró, Aranyosmegyes (1929—54) Simó Lajos, Lenkemező (1933—70) Tabajdi György gyógyszerész Szatmár (1937—7) Dr. Ajtay Nagy Gábor ügyvéd, Nagybánya (1938—7.)

c) Egyházmegyei tanács.

Lelkészi tagok: Széll György avasúvárosi, Gy. Kovács József ombodi, Papp József szigeti, Gyöngyössy Bálint nagykolcsi, Sárközi Lajos szatmárnémeti-i és Visky Ferenc egri-i lelkészek.

Világi tagok: Boros Zoltán Aranyosmeggyes, Dr. Helmeczy József Pettyén, Kanizsay Jenő Lázári, Tabajdi György Szatmár, Tereh Géza Szatmár, Tóth László Patóháza.

d) Képviselők, bizottságok:

Egyházkerületi képviselők: Gy. Kovács József, Sárközi Lajos, Visky Ferenc lelkészek; dr. Helmeczy József, Tabajdi György és Nagy Béla világi rendes képviselők:

Kürthy Károly, Gulya Géza és Bara József lelkészi, Kanizsai Jenő, Boros Zoltán és Mándy Zoltán világi pót-képviselők.

Egyházmegyei tanítóképviselek: Karikás Sándor, Molnár Ambrus, Szőke József (Egyhm. tan. 1937—6) Puy Géza, Tóth Kálmán (E. m. tan. 6—1941.)

Helmeczy és Nagy Frigyes ösztöndíj-bizottság: Elnök az esperes, előadó a lelkészi főjegyző. Tagok az egyházmegye gondnoka és tanácsbírái.

Időszaki tanács: Elnökség az esperes és gondnok. Tagok: Sárközi Lajos, Gy. Kovács József és Tabajdi György rendes, Dr. Helmeczy József, Nagy Béla és Kürthy Károly póttagok.

Számvevőszék: Elnök: Tabajdy György, előadó: Kürthy Károly, tagok Szabó Endre, Csüry Miklós, Öry Zoltán és Bara József.

Tanügyi bizottság: Elnök Gy. Kovács József, előadó jegyző Gulya Géza. Tagok a szamoskrassói körben Várady József, Szőke József, Jakó László; a mikolai körben Csüry Miklós, Molnár Ambrus, Osváth Elek, az apai körben Gulya Géza, Karikás Sándor és Tóth László; a nagybányai körben Szabó Endre, Veres Ferenc, Mándy Zoltán: az avasi körben Wéghofer Sándor, Puy Géza, a szatmári körben Varga Béla, Ladányi Károly és Dr. Ha-

dady Lajos; a máramarosszigeti körben Kósa Rezső és Tóth Zoltán.

Szociális bizottság: Elnök az esperes, tagok dr. Koronka Pál, Tankóczy Gyula, Gyöngyössi Bálint, dr. Hadady Lajos és Király Zsigmond.

Egyházmegyei nyugdíj-bizottság: Esperes és gondnok elnöklete alatt Sárközi Lajos, Kürthy Károly, dr. Helmeczy József és Nagy Béla.

Szatmári ref. főgimnázium igazgató-tanácsának tagjai: Boros Jenő esperes, Dr. Böszörményi Emil gondnok, Gy. Kovács József és dr. Harcsár Géza.

Máramarosszigeti lyceum igazgató-tanácsa: Elnök Dr. Böszörményi Emil egyhm. gondnok, helyettes elnök Boros Jenő esperes. Tagok az egyházmegye részéről: dr. Ajtay Nagy Gábor, dr. Harcsár Géza és Gy. Kovács József. A máramarosszigeti egyház részéről dr. Lingvay Lajos és Karády György.

Közalapi bizottság: Elnök Boros Jenő esperes, tagok Gy. Kovács József és dr. Helmeczy József.

Missziói bizottság: Elnök Boros Jenő esperes, tagok: Kürthy Károly, Sárközi Lajos, Visky Ferenc és dr. Koronka Pál.

Szavazatbontó bizottság: Esperes, gondnok, dr. Harcsár Géza, Sárközi Lajos, Tabajdy György és a jegyzői kar.

Egyházkerületi Nyugdíjintézeti Végrehajtó Bizottsági képviselő: Gy. Kovács József.

Egyházmegyei könyvtár bizottság: Esperes elnöklete alatt Kovács Károly és Visky Ferenc.

Betűsoros tárgymutató

a) az egyházmegyei tanács jegyzőkönyvéhez.

- Alkotótagok számbavétele 2. sz.
Atyai új adókulcs 12. sz.
Dijlevél értékelő bizottság megalakítása 16. sz.
Egyházmegyei tanácsülés megnyitása 1. sz. — bezárása.
17. sz.
Gavallér Lajos hosszúmezői lelkész kérése díjlevelének
új értékelése tárgyában 15. sz.
Jegyzőkönyv hitelesítése 4. sz.
Kiss Bertalan dr. lelkészi jegyzőnek választatik 5. szám,
esküt tesz 5. sz.
Kupán Gyula és társai felebbezése a szárazberekai presb.
39—1941. sz. határozata ellen 9. sz.
Mikolai új adókulcs 13. sz.
Nagybányai egyház IV-ik tanítói állásának szervezése és
díjlevele 11. sz.
Ombodi presbiterium kérése 2000 P. tőkének az állam-
kincstár javára való bekebelezése tárgyában 8. sz.
Puy Géza tanítóképviselőnek választatik 6. sz.
Siető Pál amaci lelkész felebbezése az amaci presbite-
rium 13—1941. sz. határozata ellen 7. sz.
Szatmári új adókulcs 14. sz.
Szavazatbontó bizottság jelentése lelkészi aljegyzőségre 5
sz., tanítóképviselőségre 6. sz.
Tóth Kálmán tanítóképviselőnek választatik 6. sz.
Váradí Lajos és társa felebbezése a vámfalui presbiterium
4—1941. jul. 22. sz. határozata ellen 10. sz.
Tárgysorozat megállapítása.

b) az egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvéhez.

- Alkotótagok számbavétele 2. sz.
Amaci egyház önkormányzatának elvétele 6. sz.
Apahegyi leányegyház missziói egyházzá való szervezésé-

- nek kérése 15. sz., a lelkészilak építéséhez engedélyt kér 16. sz. — lelkészi díjlevél 17. sz.
- Aranyosmeggyesi bérháznak csendőrlaktanya céljára való bérlete 25. sz., kölcsön vétele 32—a. sz.
- Bántó Bálint mikolai lelkész bekebelezése 64. sz.
- Berendi új adókucs 18. sz.
- Bogdán Lajos pettyéni lelkész halála feletti részvéte 6. sz.
- Boros Jenő esperes búcsúja 33. sz.
- Egyetemes konvent határozata szeretetintézmények egységbe foglalása tárgyában 12. sz. — I. o. parochiák kijelölése 13. sz.
- Esperesi jelentés az egyházmegye múlt évi állapotáról 5. sz., — az időszaki változásokról 6. sz.
- Genda János pettyéni lelkész bekebelezése 6. sz.
- Jegyzőkönyv hitelesítése 4. sz.
- Kispeleskei új adókulcs 29. sz., — lelkészi fájárandóság megváltása 30. sz.
- Közgyűlés megnyitása 1. sz., — bezárása 34. sz.
- Kulcsár Ernő szatmárudvari lelkész bekebelezése 6. sz.
- Lelkészerőtekezlet javaslatai 9. sz.
- Máramarosszigeti IV-ik tanítói állás szervezése s díjlevele 31. sz.
- Mikolai új adókulcs 27. sz., — kérése egyházmegyei járulékok elengedése tárgyában 18. sz.
- Missziói bizottság jelentése 8. sz.
- Nagybányai adás-vétel 20. sz., — ingatlan vétel 21. sz., — presbiterium létszámának felemelése 22. sz.
- Peleskey Sándor nagykarolyi esperes kérése a mátészalkai tanítóképző támogatása tárgyában 24. sz.
- Sárkőz—Sárkőzujlak szétválasztásának kérése 14. sz.
- Segédlelkészi karban változás 6. sz.
- Segélykérés 10. sz.
- Szamosdarai presbiterium választásának elrendelése 6. sz.
- Számvevőszék jelentése 7. sz.
- Szárazberken iskola és tanítói lakás átépítése 23. sz.
- Szatmárgörbed kölcsön kérelme 32—34. sz.
- Szinérváraljai presbiterium határozata az apahegyi leányegyház önállósítása tárgyában 15. sz.
- Tanítói karban történt változások 6. sz.
- Tanítók eskütétele 11. sz.
- Tárgysorozat megállapítása 3. sz.

c) bírósági ügyekhez.

Ferenczi Károly volt szatmárgörbedi lévita panasza fizetés kiszolgáltatás tárgyában 2. sz.

File József volt szatmárhegyi kántor panasza Sipos Béla ellen 1. sz.

Koronka Pál vetési lelkész felebbezése a 9. t. ü.—1940.
é. m. elnökségi végzés ellen 7. sz.

Mogyorós Sándor perujtása 3. sz.

Német Sándor panasza Kakasi János gimnáziumi tanár ellen 5. sz.

Özv. Tóth Gáborné panaszja Horváth Pál lelkész és a
kisbábonyi presbiterium ellen 4. sz. — 8. sz.

Wéghofer Sándor sárközi lelkész panasza Kupré Ferenc gondnok ellen 6. sz.

Melléklet a 7. sz. VI.-hoz.

**A nagybányai ref. egyházmegye közpénztári
számadása az 1940. évről.**

a) BEVÉTEL.

Tételszám	T á r g y	Költség elő- irányzat	Bevee- dőség	Bevétel	Hátra- lék
		Lei	Lei	Lei	Lei
1	Pénzmaradvány 1939. dec. 31-én.	9872	9872	9872	
2	Adóhátralékból . . .	171632	212312	16471	175098
3	1940. évi adóból . . .	67984	67872	31550	36322
4	Nyomtatvány árából . . .	2281	2281	691	1590
5	Bekebelezési díjak- ból	900	1800	1800	
6	Tőkek és alapok kamataiból	1359	1382	1359	23
7	Kongruakezelés és nyomtatványból . .	3000	3250	2560	690
8	Bírságból	600			
9	Átmeneti, vegyes bevételek				
10	Lelkészértékezteltől Dr. Böszörményi Emil arcképe . . .	6500	6500	46079	
		264128	305269	121871	213723

b) KIADÁS

Tételszám	T á r g y	Költség előirányzat	Kiadás	Hátralék
		Lei	Lei	Lei
1	Tiszteletdíjak . . .	12850	12825	
2	Fuvardíjak-kész- kiadások . . .	8760	8350	
3	Segélyezések . . .	41500	1000	40500
4	Nyomtatványok . . .	12600	12364	
5	Átmeneti, vegyes kiadások . . .	187761	178775	
		263411	114314	
Összehasonlítás :				
1	Bevétel . . .			
2	Kiadás . . .		121871	
3	Maradvány . . .		114315	
		Lei	7557	
		Pengő	251.90	

Melléklet a 7. sz. VI.-hoz.

**A nagybányai ref. egyházmegye tőkepénztár
kimutatása az 1940. évről.**

I. Közpénztári tőkék :

	Pengő-fill.
1. Takarékbetétek — — —	460.47
2. Gróf Dégenfeld S. alap — — —	19.40
3. Gróf Dégenfeld Béla alap — — —	5.17
4. Ujfalussy Miklós alap — — —	15.33
5. Jubiláris alap — — —	64.10

II. Külön rendeltetésű alapok :

1. Tanítói gyámegyleti alap — — —	27.67
2. Nyugdíj alap — — —	8.47
3. Államsegély alap — — —	480.23
4. Helmeczy József emlékalap — — —	353.63
5. Egyházmegyei népisk. s. alap — — —	752.07
6. Nagy Frigyes alap — — —	134.50
7. Kovássy Ákos alap — — —	170.80
8. Boros Zoltán alap — — —	124.20
9. Egyházmegyei missziói alap — — —	85.30
10. Nagy Béla népisk. s. alap — — —	186.30
11. Dr. Böszörményi Emil népisk. alap — — —	745.23
12. Tőke-segély alap — — —	114.10
13. Magoss Ferenc alap — — —	127.13
14. Lelkeszi gyámintézeti alap — — —	144.40
15. Nagy Lajos gyámint. alap — — —	4.93
16. Birság alap — — —	37.23
17. Tabajdi György népisk. s. alap — — —	179.60
Összesen :	4240.26

A nagybányai ref. egyházmegye vagyónkimutatása 1940. december 31-én.

I. Vagyon.

	Pengo-fill.
1. Közpénztári maradvány —	251·90
2. Tőkéek és alapok —	4240·26
3. Kölcsön Kispeléskénél 1931 nov.	
1 Tőkesegély — — —	50·—
4. Adóhátralék kintlevőség —	6068·03
5. Nyomtatványok ára kintlevőség	76·03
6. Bekebelezési díjak kintlevőség —	36·—
7. Káplántartási előlegmegtérítés a f. számláról 145/1937 — —	33·34
8. Lelkészértekezlettől követelés: Dr. Bőszörményi Emil arcképe —	216·67
Összes mutatkozó vagyon	10972·23

II. Teher.

1. Szatmári gimnáziumnak —	5720·53
2. Vasszekevény vételárába régi gyám-intézetnek — —	50·—
3. Letét a nagybocskói templom javára	50·—
4. Letét az e. m. lelk. könyvtár gyarapítására — —	159·99
Összes mutatkozó teher	5980·52

Összehasonlítás

1. Összes vagyon — —	10972·23
2. Összes teher — —	5980·52
3. Tiszta vagyon — —	4991·71

Melléklet a 7. sz. VII.-hez.

**A Szatmárvármegyei Takarékpénztár R. T. nál vezetett
esperesi folyószámla összesítő kimutatása 1940 december 31-én.**

Sorszám	Kelet	T á r g y	Bevétel Lei	Kiadás Lei
1		Egyenleg a folyószámlán 1939. dec. 31-én	163700	
2	1940 I/I-XII/31-ig.	I. Lelkészek államsegélye A püspöki hivataltól 9 iz- ben kifizetett államsegély : 729.449 Lei átutalási költ- ség : 1078 Lei levonásával	728371	
3	I/I-XII/31-ig.	Lelkészek részére kifizetve .		750836
4	I/I-XII/31-ig.	Különböző címeken kifizetve mint levonások		58419
5		II. Tanítók-isk. állam segélye: Tanítók-iskolák részére a püspöki hivataltól átutalt és kifizetett segély	570503	
6		Iskolák és tanítók részére kifizetve		651888
7		III. Kölcsönök. Visszafizetett és kiadott köl- csönök	7750	5000
8		IV. Vegyesek. Széll György ny. esperesnek káplántartási segély a 61— 1935. sz. e. m-i. határozat alapján		9000
9		Tőkésített kamatokból	207	
10		Tőkekamat adó és bélyeg .		134
11		Adomány az Erdélyi Magyar Szomszédságok Szervezetétől	6990	
12		C. F. R. carnetek árának visszatérítéséből	336	
13		Egyenleg 1940. dec. 31-én .		3080
			Lei 1477857	1477857
			Pengő 492619	492619

Az e:peresi folyószámlán kezelt vagyonkimutatás
1940. december 31-én.

Sorszám	T á r g y	Vagyon L e i
A)		
1	Egyenlő a folyószámlán 1940. dec. 31-én	3080
2	Kintlevő kölcsönök 1940. december 31-én	30600
3	Betét a szamoskrassói Hitel- szövetkezetben 329. sz. k. .	4540
4	Betét az avasúvárosi Hitel- szövetkezetnél 55. sz. k. .	3126
5	Betét a Szatmárvármegyei Takarékpénztár R. T.-nál 6364. sz. könyv	5296
	Folyószámlai vagyon 1940. dec. 31-én	46642
B)		
Kamatjövedelem		
1	Folyószámlán	207
2	Kintlevő kölcsönök után (Ezek a tételek a folyó- számlai vagyon dec. 31-iki összegében benne foglal- tatnak)	2489
	Összesen :	Lei 2696 Pengő 8961

Melléklet a 7. sz. VIII.-hoz.

A nagybányai ref. egyházmegye 1941. évi költségvetése.

a) Szükséglet.

I. Tisztelet díjak :

1. Esperesnek	—	—	166.67 P.	
2. Jegyzőknek	—	—	50.—	"
3. Tanácsbíráknak	—	—	40.—	"
4. Pénztárnoknak	—	—	66.67	"
5. Számvevőszéknek	—	—	91.67	"
6. Könyvtárosnak	—	—	6.67	"
7. Leltárosnak	—	—	6.67	"
				428.35 P.

II. Fuvardíjak-készkiadások :

1. Tanügyi bizottság tagjainak	93.34	P.
2. Egyház és iskola látogatóknak	53.33	"
3. Egyházkerületi képviselőknek	60.—	"
4. Egyházker. nyugdíj. végh. bizottsági képv.	— —	20.— "
5. Egyhm. tanító képviselőknek	16.67	"
6. Időszaki tanács tagjainak	—	10.— "
7. Egyházmegyei tanács tagjainak	20.—	"
8. Missziói bizottság tagjainak	16.67	"
		290.01 P.

III. Segélyezések :

1. Szatmári ref. gimnáziumnak	1333.33 P.	
2. Régi e. m. lel. gyámint. segély		
őzv. Bencsik Istvánnénak	50.—	" 1383.33 P.

IV. Vegyesek.

1. Esperesi káplán fizetése	200.— P.
2. Esp. káplán után nyugdíj int.	
fent. jár.	16.67
3. Szatmári ref. gimn. segély hátr.	5701.99

4. Régi lelk. gyámintézetnek
vasszekrény áraban — 50.— "
5. Letét e. m. lelk. könyvtár jav. 159·99 " 6128·65 P.

V. Nyomtatvány-írószer.

1. Jegyzőkönyv, esp. jelentés, iroda-
szerek — — — 400.— P.
 2. Postai bérmentesítésre hiv.
levelezésnél — — 600 — " 1000.— P.
- Összes szükséglet 9230·34 P.

b) Fedezet.

1. 1940. évi pénzmaradmány 251·90 P.
 2. Tőkék-alapok betétek kamataiból 45 30 "
 3. Hátralékokból — — 6334·38 "
 4. Gyül. adója 39;997 lélek 2280.— "
 5. Nyomtatvány árából — 76.— "
 6. Bekebelezési díjakból — 30.— "
 7. Birságból — — 20.— "
 8. Lelkészértekezlettől előleg vissza-
térítés Dr. Böszörményi Emil
arckép festésért — — 216 67 " 9254·25 P.
- Összes fedezet 9254·25 P.

Összehasonlítás.

1. Szükséglet — — 9230 34 P.
2. Fedezet — — 9254·25 "
3. Maradvány — — 23 91 P.

Esperesi jelentés

**a nagybányai református egyházmegye 1940. évi
állapotáról.**

Nagytiszteletű és Nagysógos Egyházmegyei Közgyűlés

A szokásos egyházlátogatást ebben az évben június hó 3—20. között az elnökségen kívül 6 küldöttség végezte és pedig: Gy. Kováts József, Sárközi Lajos, Kürthy Károly, Gacsályi Zsigmond, Visky Ferencz tanácsbíró és Gulya Géza e. m. i. főjegyző urak vezetése mellett, kiknek szives közreműködésükért ez uton is hálás köszönetet mondok. A látogatást az egyházkerületi igazgatótanács 16/1938 sz. határozata értelmében mindenütt istentisztelettel kezdtük, vagy fejeztük be, melynek keretében igehirdetésünkkel igyekeztünk ráirányítani a hivek figyelmét a szórványban lakó hittestvérek lelki gondozásának szükségességére és a velük szemben tartozó kötelességre. A küldöttségek vezetői által beterjesztett egyházlátogatási jegyzőkönyvek adatai alapján, egyházmegyénk gyülekezeteinek 1940. évi állapotáról **az alábbiakban van szerencsém jelentésemet megtenni:**

I. A gyülekezetek belőlete.

1. Az Isten igéje ünnep és vasárnap d. e. az összes anya- és 4 leányegyházban minden alkalommal prédikáltatott. Szatmárpálfalva és Erdőszáda leányegyházakból nincsen jelentés.

2. A Helderbergi Káté magyaráztatott minden vasárnap d. u. 9 anya és 1 leányegyházban. Felváltva bibliamagyarázattal 16 anyaegyházban.

3. Bibliamagyarázat volt minden vasárnap d. u. 20 anya- és 3 leányegyházban. Szatmárpálfalva és Erdőszáda leányegyházakból nincs jelentés.

4. Hétköznap reggel mindennap volt istentisztelet 35 anya- és 1 leányegyházban. Ombod anyaegyházban 5-ször. 13 anya- és 2 leányegyházban 3-szor: Egri, Hosszumező, Mikola, Nagykolcs, Pettyén, Pusztadaróc, Sándorhomok, Szamosdara, Szatmárudvari, Szárazberek,

Tamásváralja anya- és Berend, Dobrácsapáti leányegyházakban. 1-szer Batiz anyaegyházban. Csak bűnbánati héten: Aranyosmegyes, Óvári anya- és Apahegy leányegyházakban. Erdőszáda és Szatmárpálfalva leányegyházakból nincsen jelentés.

Hétköznap d. u. minden nap volt istentisztelet 3 anyaegyházban: Halmi, Szatmár, Szatmárnémeti. 40 anya- és 2 leányegyházban 1-szer. Csak bűnbánati héten Aranyosmegyesen, Óváriban, Szamosdobon, Vetésen és Dobrácsapáti, Szatmárgörbed leányegyházakban. Nincs jelentés Erdőszáda és Szatmárpálfalva leányegyházakból.

5. Liturgia szerint bibliaolvasás van hétköznapokon minden anya- és leányegyházban.

6. Hétköznapokon bibliamagyarázat minden nap csak Józsefházán volt. Főként az adventi, böjti időkben és bűnbánati hetekben, 21 anya- egy leányegyházban volt. Nem tartatott 27 anya- és 3 leányegyházban: Aranyosmeggyes, Avasujváros, Batiz, Csengerbagos, Dabolc, Egri, Felsőbánya, Hosszumező, Kakszentmárton, Kiskolcs, Kisbábony, Kispéleske, Kőszegremete, Lázári, Mikola, Misztótfalu, Nagykolcs, Óvári, Patóháza, Pusztadaróc, Sándorhomok, Szatmárnémeti, Szárazberek, Sárköz-Sárközujlak, Tamásváralja, Vetés anya- és Apahegy, Dobrácsapáti, Szatmárgörbed leányegyházakban. Nincs jelentés Erdőszáda, Szatmárpálfalva leányegyházakból.

7 Templomlátogatók száma volt nagyünnepeken az anyaegyházakban 13658. (16130 előző évi adat.) A leányegyházakban. — Szatmárpálfalváról és Erdőszádáról nincs adat — 580 (510) Összesen: 14238. (16648.)

Vasárnap d. e. az anyaegyházakban: 10081 (8421), leányegyházakban 315 (315) Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról nincs adat. Összesen 10.396 (8736)

Vasárnap d. u. az anyaegyházakban: 4386. (4458) leányegyházakban 240 (250.) Nincs adat Erdőszádáról Szatmárpálfalváról. Összesen 4626. (4458)

Hétköznapokon az anyaegyházakban mintegy 332-en (300), a leányegyházakban pedig 15—20-an látogatták az istenházát.

8. Gyermekestentisztelet 12 anyaegyházban 113 alkalommal volt.

9. Az istentiszteleten a gyermekek 5 anyaegyházban

a lelkész, egyben a segédlelkész, a többi anya- s leányegyházakban tanítók vagy kántorok vezetésével vesznek részt.

10. Az urvacsora 48 anya- és 2 leányegyházban mind a 6 alkalommal kiszolgáltatót. Apahegyen 4, Berenden 5 alkalommal. Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról nincs jelentés.

A szórványokban 31 alkalommal.

11. Az anyaegyházakban 13447 fi és 16504 nő, összesen 29951-n urvacsoráztak (32362.)

A leányegyházakban pedig 715 fi és 778 nő, összesen 1493 (1516) Nincs adat Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról. A fiókegyházakban és szóvárnyokban az urvacsorázók száma 334 fi és 358 nő, összesen 692.

12. Az urvacsora a betegeknek 13 anyaegyházban csak rendes urvacsoraosztás alkalmával lett kiszolgáltatóva, a többi egyházban bármikor élhettek azzal.

13. Háziistentísztelet tartásáról egy egyházból sincsen jelentés

14. A lelkészek 48 anya és 4 leányegyházban 1325 családot látogattak meg és e látogatásokban 5 anyaegyházban a gondok és a presbyterek is résztvettek 16-an.

15. Vasárnapi iskola 38 anya- és 1 leányegyházban volt, de a román impérium alatt a legtöbb helyen szüneteltette a román hatóság.

16. Keresztyén Ifjusági Egyesület, vagy Leányszövetség, bibliakör külön fiuknak és leányoknak 9, csak fiuknak 4, csak leányoknak 5, együtt 7 anya és 1 leányegyházban volt. A román impérium alatt azonban nem működtek. 23 anya és 3 leányegyházban nem is volt ilyen egyesület.

17. Férfiszövetség van 16 anya- és 1 leányegyházban, azonban ezek is szüneteltek a román impérium alatt. 32 anya és 5 leányegyházban meg sem alakult.

18. Nőszövetség van 37 anya és 1 leányegyházban, de összejövetelt nem tarthattak a román impérium alatt. 11 anya és 5 leányegyházban még nem alakult meg részben a gyülekezet kicsinysége, részben a közöny miatt.

19. Énekkar van 1. Férfikar 26 anya és 3 leányegyházban 979 taggal. 2. Nőikar 4 anyaegyházban 115 taggal. 3. Vegyeskar 7 anyaegyházban 305 taggal. Működé-

süket azonban a román hatóságok tiltó rendelkezésekkel akadályozták.

Az énekkar fenntartásához 5 anyaegyház járult hozzá helység, fűtés, világítás adásával.

Az énekkarok 5 anyaegyházban az egyház fenntartásához járultak hozzá 583 P. 65 fillér összegben.

36 énekkarnak férfi tanító vagy kántor, 2-nek tanítónő, 1-nek lelkész a vezetője.

Ahol nincs énekkar, ott a vezető hiánya miatt szűnt meg, vagy nem alakult meg.

20. Szegényekről 25 anya- és 3 leányegyházközsgben történt gondoskodás. 9 anya- és 3 leányegyházban a presbyterium, 16 anyaegyházban pedig a nőszövetség által. Felnőtt szegényeket 14 anya- és 1 leányegyházban segélyeztek 2725 P. 27 fillérrel. (1023·67) Iskolás gyermekeket pedig 14 anyaegyházban 1558 P. 92 fillérrel (3080·10). Felnőtteknek és iskolás gyermekeknek adott segély összege: 4269 P. 19 fill. (4103·50). Ebben az összegben Máramarossziget 410·50, Nagybánya 677, Szatmár 1471·37 és Szatmárnémeti 485 P.-vel szerepel.

Árva-, szegény-, vagy aggmenház egyházmegyénkben nincsen.

A más felekezetű árva-, szegény-, vagy aggmenházakban gondozottak száma 11.

21. Idegenbe ment cselédlányokat egyik egyházból sem jelentettek az illetékes lelkészi hivatalnál.

Cselédlányok gondozására Szatmáron külön bibliakört tartanak. Máramarosszigeten és Nagybányán pedig bevonják a leányszövetségbe.

22. A református iparos tanulók száma Adorjában, Apában, Dabolcon, Józsefházán, Máramarosszigeten, Nagybányán, Óvárban, Szatmáron, Szatmárhegyen, Szi-nérváralján 288, lelkészek és s. lelkészek tanították őket.

23. Református egyházi népkönyvtár 18 anya- és 1 leányegyházban van 2793 kötetben, 3/4-en használták. Lázárban az IKE-nek van könyvtára 50 kötetrel s 18-an használták.

24. Iratterjesztés mind a 48 anya- és 4 leányegyházban van. Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról nincs jelentés. 2 anya- és 2 leányegyház kivételével mindenütt a lelkész vezeti. Az iratterjesztésben eladatott 62 drb.

teljes Biblia, 634 drb. Újszövetség, 80 drb. énekeskönyv, 2972 drb. árvaházi képes naptár, 2864 drb. vallásos irat. 2589 példányban jár vallásos néplap.

25. Vallásos összejövétel 43 anya- és 3 leányegyházban volt 289 alkalommal.

26. Az egyházak külső jótékony célokra 3999 P. 16 fillért adakoztak. (3334·73). Az anyaegyházak 3889 P. 16 fillért, (3029·50), a leányegyházak 110 pengőt. (55·67). Csengerbagos, Dabolc, Felsőbánya, Halmi, Hirip, Józsefháza, Kisbábony, Kőszegremete, Mikola, Óvári, Patóháza, Szamoskóród, Szamoskrassó, Sárköz—Sárköz-újlak, Vámfalu anya-, Dobrácsapáti, Szatmárgörbed leányegyházak semmit. Nincs jelentés Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról.

27. A gyülekezeti tagok önkéntes adományainak az összege: 47 anyaegyházban 42773·64 pengő. (28155·90) 4 leányegyházban 1197, (46·83) Összesen 43970·64. (28202·73) pengő. Nincs semmi adat Tamásváraljáról. Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról nincs jelentés.

Nagyobb összegű adakozók Adorjánban: Budafoki Egyház 82 pengő. Aranyosmeggyesen Balla Zoltánné 1 drb. terítő 41 pengő értékben, Atyában Varga Béla 66 pengő, Batizon a Dalárda 110 pengő, Dabolcon Szegedi Kálmán 266·66 pengő, Egriben N. Kádár Bálint 55 katasztrális hold ingatlanát és házastelkét, Felsőbányán a nagybányai egyház 213·70, város 168, Józsefházán özv. Sipos Györgyné 167, Kakszentmártonban Öry Zoltán 1387, Kiskolcson nőszövetség 333·33, Gacsályi Zsigmond 233·33, Kispaleskén Debreceni Kerekes Telepi egyház 50, Lázáriban Kanizsay Jenő 20. Mikolában Bántó Bálint és neje 100, Szamosdarán Nagy Sándorné 33, Szamosdobon község 27·46, Szatmáron Lorántffy Zsuzsánna Egyesület szőszéki és urasztali terítőt 4000 pengő értékben, Szárazberken énekkar 299·47 pengő.

28. Uralkodó bűnök: Amacon szolgálattól és adakozástól való irtózás. Atyában tolvajlás. Józsefházán gőg, felfuvalkodottság. Pettyénben közöny. Pusztadarócon rágalmazás. Szatmárhegyen iszákosság. Szatmárudvariban pletykaság.

Polgári elítéltekről nincs jelentés.

29. Vadházasok száma 23 anya- és 2 leányegyházban 58. Nagyobb egyházakból nincs jelentés.

30. Hitelveinkkel ellenkező szokásokat 12 anya- és 1 leányegyházból jelentettek és pedig: mint római katolikus ünnepnek, az úrnapnak megünneplését, böjtölést, sírok kivilágítását, babonaságot.

31. Sérelem gyanánt a román impérium alatti időből a hatóságok erőszakosságait említik meg az egyházak.

32. 38 anya- és 4 leányegyház jelenti, hogy egyházközségi bíróság van s 11 helyen fordult elő fegyelmi eset.

33. 12 anya- és 2 leányegyház jelenti, hogy területén szekták működnek, (baptisták, adventisták, millénisták, bibliatanulók, jehovatanui, szombatisták), de számukat csak 8 jelenti 54-ben. Apa, Kakszentmárton, Kispeleske, Kőszegremete, Máramarossziget, Turterebes, Vámfalu és Dobrácsapáti.

34. A községek, városok lakóinak s bennük a különböző felekezeteknek lélekszámát a pontos adatok hiányában kimutatni nem lehet.

II. Gyülekezetek külélete.

35. A presbyterek száma az anyaegyházakban 598, a leányegyházakban 31, összesen: 629. (635) Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról nincs jelentés.

Egyházi választók száma az a. e.-ban 5960, 4 l. e.-ban 149, összesen 6109. (6256.) Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról nincs jelentés. Az egyházi adózók száma az a. e.-ban 9281, 4 l. e.-ban 278, összesen 9559. (11094)

36. A presbyterium minden a. e.-ban és l. e.-ban negyedévenként tart gyűlést. A jegyzőkönyvek mindenütt szabályszerűen vezetettek.

37. Az egyházközségi közgyűlés tartása alól az egyházkerület 225—1908. számú határozatával egyházme gyénk minden egyháza fel lett mentve. Csak választó közgyűlés van.

38. Vagyon-leltár 48 a. e.-ban és 4 l. e.-ban van, az évi változások átvezetettek.

39. Az ingatlanok Batiz, Lázári, Pettyén, Pusztadaróc, Adorján kivételével mindenütt az egyház nevén állanak.

40—41. Az agrár-reformmal kapcsolatos adatok egyeznek az 1934 évi jelentéssel.

42. Esperesileg megerősített költségvetése az egyházlátogatás idején 17 anyaegyháznak volt. Esperesi

megerősítésre felterjesztve 19 anya- és 3 leányegyháznak. Nem volt költségvetése: Csengerbagos, Hosszúmező, Máramarossziget, Nagytarna, Patóháza, Pettyén, Szatmár, Szatmárnémeti, Szinérváralja anya- és Szatmárgörbed leányegyháznak. Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról nincs jelentés.

43. A kivetett egyházi adók összege: pénzben 42 a. e.-ban 39837.77, 3 l. e.-ban 805.16 pengő, összesen: 40642.93 pengő.

Természetben: Búzában 36 a. e.-ban 160828 kg. 2 leányegyházban 3500 kg. összesen 163878 kg. Tengeriben 17 a. e. ban 31570 kg. 1 leány e.-ban 1000 kg. összesen 32570 kg. Rozsban 2 a. e. ban 1340 kg. Zabban 1200 kg.

A kivetés, ha befolyik fedezi a szükségletet Avasujváros, Felsőbánya, Turterebes kivételével.

44. A számadást Hirip, Józsefháza, Máramarossziget, Nagytarna, Patóháza, Szatmárudvari, Sárköz-Sárközüjlak, Tamásváralja, Turterebes, Vámfalu kivételével mindenütt jóváhagyta az egyházmegye. A vizitáció sehonnan sem jelent értékhiányt.

45. A számadások eredménye 46 a. e.-ban — Máramarosszigetről, Tamásváraljáról nincs adat — bevétel összesen 204318. 65 P. Kiadás összesen 190884. 67 P. összes maradvány 13605. 19 P. (172. 21 tulkiadás figyelembevételével). 4 l. e.-ban összes bevétel 5063. 28. P. összes kiadás 4161. 90 P. összes maradvány 901. 38 P. Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról nincs jelentés. Terménybevétel 32 a. e.-ban: buza 98331 kg. Kiadás 95286 kg. Maradvány 4517 kg. tengeri bevétel 24967 kg. Kiadás 15844 kg. Maradvány 9128 kg. Rozs bevétel 1125 kg. Kiadás 1000 kg. Maradvány 125 kg.

46. Tőkepénze 42 anyaegyháznak van: 203667.77 P. és 512 dollár. 4 leányegyháznak 2005. 93 P. összesen 205673. 70. P.

47. Takarékmagtár 21 anyaegyházban 50965.88 P. és 2 leányegyházban 1083.34 P. összesen 52049.22 P. értékben.

48. A tőkék, termények betétben vagy kölcsönadva váltón, kötvényen kezeltetnek.

49. Adóssága 33 anyaegyháznak van 74105.39 P. és 2 leányegyháznak 301.77 P., összesen 74407.16 P.

50. A templom 32 anya- és 2 leányegyházban jó. 15 anya- és 3 leányegyházban javítandó, rossz. Nincs Darán és Erdőszádán. A lelkész lakás 33 anyaegyházban jó, 15 anyaegyházban javítandó. Az iskola és tanítói lakás 27 a. e.-ban és 4 l. e.-ban jó. 14 a. e.-ban javítandó.

51. Új építésre kiadott 7 anyaegyház 19223.43 P-t.

52. Az épületek fenntartására 31 anya- és 4 leányegyház 19115.69 pengőt fordított. E címen semmit sem adtak ki: Batiz, Felsőbánya, Józsefháza, Pettyén, Szatmárudvari és Tamásváralja anyaegyházak.

53. Az épületek mindenütt biztosítva vannak. Az anyaegyházak 1 millió 1161543.67. 4 leányegyházban 24083.23, összesen 1185626.90 pengő értékben. Nincsen számszerű adat: Mikola, Pettyén anya-, és Erdőszáda, Szatmárpálfalva leányegyházakból. A biztosítási díj az anyaegyházakban 2198.50, leányegyházakban 74, összesen 2272.50 pengő. Nincs adat Kőszegremete, Pettyén anya- és Erdőszáda, Szatmárpálfalva leányegyházakból.

54. A belhivatalnokok ki vannak fizetve teljesen 17 anya- és 3 leányegyházban. 31 anya- és 1 leányegyházban hátralékban vannak.

Hátralék; pénzben 7765 pengő, terményben 24563 kgr. búza, 12243 kg. tengeri és 185 m. □ fa. Nincs számszerű adat: Felsőbányáról. Hátralék oka: rossz termés, szegénység, közöny.

55. Egyházmegyei és egyházkerületi járulékokkal 35 anya- és 3 leányegyház van hátralékban. A hátralék összegét nem lehet kimutatni, mert 14 egyház nem adott számszerű jelentést: Adorján, Batiz, Halmi, Józsefháza, Kiskolcs, Kisperleske, Mikola, Patóháza, Szatmárudvari, Turterebes, Vetés anya-, Dobrácsapáti és Szatmárgörbed leányegyházak.

56. Pere 4 egyháznak van: Egri, Hirip, Hosszúmező, Szatmár.

57. Temetője mindenik egyháznak van és gondozás alatt van.

58. Segélyt 21 anyaegyház kapott 5420 pengőt és 55 köbméter fát.

III. A gyülekezetek iskola ügyei.

59. Iskolát 33 anya- és 5 leányegyház tart fent. 19 férfi és 33 nő, összesen 52 tanerővel. Nem tart fent iskolát 15 anyaegyház: Apa, Aranyosmeggyes, Dabolc, Nagykolcs, Nagytarna, Patóháza, Pusztadaróc, Szamosdob, Szamoskóród. Szatmárhegy, Szatmárnémeti, Szatmáruddvari, Vámfalu, Vetés.

60. Nyilvánossági joguk a jogfolytonosság alapján van.

61. Az elemi iskolákért 28 anyaegyház 55547'96, 4 leányegyház 3577, összesen 59124'96 pengő terhet viselnek az egyházak. Nincs számszerű adat: Csengerbagosról, Halmiból, Mikolából, Sárközről. Nincs jelentés Szatmárpálfalváról. Középiskolákért 1 anyaegyház 1000 pengőt áldoz. Vallástanításért 3 anyaegyház 3014'98 pengőt áldoz.

62. Az anyaegyházak elemi iskoláiban a tanulók összes száma 2776, a leányegyházakban 141, összesen 2917. A református közép iskolákban 684.

63. A református tanulók száma a nem református elemi iskolákban, az anyaegyházakban 2554, a leányegyházakban 12, összesen 2566. Nincs számszerű adat Misztótfaluból. A nem református középiskolákban a tanulók száma 4 anyaegyházban 334.

64. A tanítás eredménye 15 a. e.-ban 23 tanerőnél általában jeles, 13 anya- és 4 leányegyházban 17 tanerőnél általában jó, 5 anyaegyházban 5 tanerőnél elégséges. Nincs minősítés Szamoskrassón. Vallástanból 23 tanerőnél jeles, 17 tanerőnél jó, 5 tanerőnél elégséges. Magyar nyelvből 20 tanerőnél jeles, 20 tanerőnél jó, 5 tanerőnél elégséges.

27 anyaegyházban a nem református iskolákba járóknak a lelkészek tanítják a vallást 2 jeles, 15 jó, 3 elégséges eredménnyel. Nincs minősítés Csengerbagosról, Nagytarnáról, Szamoskrassóról és Vetésből. 6 anyaegyházban a s. lelkészek 2 jeles, 2 jó, 3 elégséges eredménnyel: Egriben Kiskolcson és Pettyénben a tanítóknak. 1 jó eredménnyel. Kiskolcson és Egriben nincs minősítés.

65. Az iskolák felszerelése törvényszerűnek van jelentve 21 anya- és 4 leányegyházból. Hiányos, pótlendő Avasújvároson, Józsefházán, Kőszegremetén. Nincs jelentés Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról.

66. A tanerők 18 anya- és 2 leányegyházban tesznek jelentést a növendékek családjai meglátogatásáról 452 esetben.

67. Az egyházihatóság részéről iskolalátogatás 48 anya- és 4 leányegyházban volt 52 esetben. Az állami hatóság részéről 8 anya- és 1 leányegyházban 13 esetben.

IV. Anyakönyvi adatok.

68. Negyvennyolc anyaegyházban megkereszteltetett törvényes fi: 437, nő 432. Összesen 869, 20 anyaegyházban megkereszteltetett törvénytelen fi: 28, törvénytelen nő 26. Összesen 54. Törvényes és törvénytelen fi 465, nő 458, összesen 923.

4 leányegyházban (Nincs jelentés Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról) törvényes fi 12, nő 16, összesen 28. Törvénytelen nem kereszteltetett meg.

Szülöttek száma az állami anyakönyv szerint az anyaegyházakban 465 fi és 458 nő, összesen 923. A leányegyházakban 12 fi, 16 nő, összesen 28.

Anyá- és leányegyházakban törvényes fi 449, nő 438. Összesen 887. Törvénytelen fi 40, nő 42, összesen 82.

69. Eltemetett 46 anyaegyházban (Nem volt halálozás Nagytarnán s nincs adat Szinérváraljáról.) 374 fi, 355 nő, összesen 729. Az állami anyakönyv szerint meghalt 374 fi és 355 nő, összesen 729. A leányegyházakban eltemetett 4 fi és 2 nő, összesen 6. Az állami anyakönyv szerint meghalt 4 fi, 2 nő, összesen: 6.

70. Házasságot kötött az anyaegyházakban 150, leányegyházakban 3 tiszta pár. Vegyes pár az anyaegyházakban 100, leányegyházakban 2. Tiszta és vegyespár az anya- és leányegyházakban 255.

71. Konfirmált az anya- és leányegyházakban 344 fi és 365 nő, összesen 709.

72. Áttért hozzánk 231 fi és 211 nő, összesen 442.

73. Kitért tőlünk 10 fi és 8 nő, összesen 18.

74. Elköltözöttekről 18 anyaegyház ad jelentést, amely szerint elköltözött 99 fi, 70 nő, összesen 169.

75. Beköltözöttekről 12 anyaegyház ad jelentést, mely szerint beköltözött 74 fi és 74 nő, összesen 148.

76. Lélekszám az anyaegyházakban 18828 fi és 21061 nő, összesen 39889. A leányegyházakban 725 fi és 565 nő, összesen 1290. Nincs jelentés Erdőszádáról és Szatmárpálfalváról. Az anya- és leányegyházakban a lélekszám összesen 41179 (39715).

77. Szórványokban és fiókegyházakban született törvényes és törvénytelen 16 fi, 5 nő, összesen 21. Szülöttek száma az állami anyakönyv szerint 16 fi, 5 nő, összesen 21.

78. Meghalt az állami anyakönyv szerint és eltemetett egyházi szertartással 12 fi, 7 nő, összesen 19.

79. Házasságot kötött egy tiszta pár.

80. Konfirmált 3 nő.

81. Áttért 6 fi, 1 nő, összesen 7.

82. Kitérés nem volt.

83. Elköltözés nem volt.

84. Beköltözés nem volt.

85. Lélekszám a szórványokban és fiókegyházakban 485 fi, 410 nő, összesen 895. (Hiányos adat).

86. Lélekszám a leányegyházakban 725 fi, 565 nő, összesen 1290. (Hiányos adat.)

87. Lélekszám az anyaegyházakban 18828 fi, 21061 nő, összesen 39889, az összes lélekszám 20038 fi, 22036 nő, összesen 42074.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés !

Jelentésemmel kapcsolatban ismét rá kell mutatnom arra a sajnálatos körülményre, hogy az egyházlátogatási jegyzőkönyvek egyes adatai hiányozván, a jelentésemben közölt számok nem mutatják mindenütt a teljes valóságot. Pedig érdekes lett volna megörökíteni azt, hogy a felszabadulás évében mi módon tettek eleget hiveink egyházukkal szemben tartozó kötelességeiknek és hogy az áttérések és kitérések, valamint a be- és kiköltözé-

sek milyen eredménnyel végződtek református egyházunkra nézve. Az állandó néphullámozás miatt azonban ezeket az adatokat több helyen nem is lehetett megszerezni, miért is kívánatos volna, hogy a nyugodtabb és békésebb idők beálltával ezek az adatok pontosan megállapíttassanak és összegyűjtessenek.

A belhivatalnoki fizetések kiszolgáltatása terén — sajnos — nemhogy javulás állott volna be, sőt ellenkezőleg rosszabbodás tapasztalható, ami ha a rossz gazdasági viszonyok miatt érthető is, mégis azt a szomorú valóságot mutatja, hogy hiveink keveset törődnek az egyházi tisztviselők ellátásával és egyáltalában nem tekintik azt becsületbeli kötelességüknek.

Általában az 1940-dik esztendő átmeneti évnek tekinthető egyházunk életében, amikor egyházunk előjáróinak a figyelme inkább arra irányult, hogy mimódon illeszkedjünk be az új helyzetbe és mimódon biztosítsuk egyházunk és iskoláink részére azokat a jogokat, melyeket ezek a régi magyar impérium alatt élveztek. A végleges elhelyezkedés még mindig nem történt meg, mert az ország vezetőinek a figyelmét a külpolitikai események tartják lekötve. De jóreménységgel vagyunk afelől, hogy mihelyst a háborús nyugtalanságok megszűnnek, a mi függő kérdéseink is közmegegyezésre megoldást nyernek.

Jelentésem szíves tudomásulvételét kérve, vagyok
Szatmáron, 1941. október hó 20-án.

Kiváló tisztelettel:

Boros Jenő,
esperes.

Melléklet az esperesi jelentéshez.

Kimutatás az egyházak 1940. évi lélekszámáról, kegyes adományairól, vagyonairól és számadásairól.

Sorszám	Egyház	Az egyház lélekszáma	Gyülekezeti tagok száma		Gyülekezeti tagok önkéntes adománya (persely, asztala stb.)	Tőke pénzek és alapok	Takarék magtárak pénzülete	Adósság	Kivetett egyházi adó				A számadás eredménye												Jegyzet																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
			Pengő	Pengő					Pengő	dollar	Pengő	Pengő	Pénzben				Terményben																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
													Pengő	Buzs. kg.	Tengeri kg.	Rozs. kg.	Pénzben				Terményben					Maradvány																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
																	Bevétel	Kiadás	Tulkiadás	Maradvány	Buzs. kgr.	Rozs. kgr.	Tengeri kgr.	Buzs. kgr.		Rozs. kgr.	Tengeri kgr.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
Anyae gyházak :			Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő</

